

amaros-
tek

agustus 1.
háztűznéző-
aramarosszi-
polgári ru-
litotta meg,
és tovább
na. A rend-
legutóbbi
ásokkal hoz-
egyk aldó-
aramarosszi-
ciók törté-
egyes detek-
yes kezéről
a kellő mér-
ébként ezek
akugyan ve-

eggel
oplánraj

ok táviratai
z hidroplán
Shoal-Har-
kat, hogy 36
tanti-océán

mult el
je

1. (Az Uj
sek szerint
an tett el
varásra se-
ron és az
állandó
an beavat-
ert minde-
Koloszvá-
esítették a
gy csoport
aganda ut-
ország az
helyiségebe
kat. A vas
ezdtek és
gel, mire
k a rendőr
tattak.

vívó tanár
nyári vívó-
ek, mint
ehet a Hag
M. Foch
tek délután

et
éke

- 32 L
- 32 L
- 37 L
- le: Szerel-
- 56 L
- 57 L
- 40 L
- 90 L
- 65 L
- 40 L
- utóda 48 L
- 32 L
- 44 L
- 44 L
- 44 L
- 44 L
- urfikorom-
- 44 L
- 44 L
- 44 L
- 44 L
- 140 "
- 44 L

apkiadó Rt.
ada Baron
lefon: 9-77.

Taxa postálá
plátite in num.
No. 224.713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
zár 2 1108

da Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, félévre 600, egészévre 1200 lej.
Földre: Havonta 1, negyedé-
félévre 6, egészévre 10 dollár
defések díjszabás szerint. A
KELET az erdélyi és bá-
zsidóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bérmertetlen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámhor
Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-
zegi Ernő, Str. Matei Millo 10.

Ara 5 lej

Péntek, 1933 augusztus 4.

**5693. ÉV
A B 12.**

**XVI. ÉVF.
175 SZÁM.**

Érdemes volt?

Erdemes volt-e Németországért meg-
halni?
Ezt a kérdést önmagának tette fel a
szerencsétlen Julius Schreiber, akinek a
fia elesett a német csatáiban és akinek
— mert zsidó — el kellett menekülnie
Németországból.
Emlenekült Németországból és nem vitt
magával semmi egyébét, csak egy statisztikát.
Minden egybebe ott maradt a hitleri
harmadik birodalomban. Most ezzel a sta-
tisztikával házal Párizsban és boldog-
boldogtalant megkérdez, hogy érdemes
volt-e?
A háború kitörése előtt — így szól a
statisztika — 550.000 zsidó élt Német-
országban, vagyis nem egészen egy per-
cent. A zsidó frontharcosok száma 96.000
volt, vagyis az össz zsidóság 17,3 percent-
je. Ezek közül 10.000 önként jelentkezett.
12.000 zsidó, vagyis a zsidó hadviseltek
12 százaléka elesett abban a hitben, hogy
Németország nekik is hazájuk. 49.874
zsidó katonát kapott kitüntetés, 2082
zsidó emelkedett tiszt rangra.
A német hadsereg legfiatalabb önkén-
tes a 13 éves Josef Zipps volt, aki mind-
két lábát a fronton hagyta. A vilá-
háború első német áldozata a zsidó Lud-
vig Frank volt.
Igy a statisztika. És Julius Schreiber
Párizs uccán most egyre kérli, hogy ér-
demes volt-e?
Hát érdemes?

Kár vala Schleicheznek...

lenni tévedőnek.
A derék német tábornok rezignált han-
gon jelentette ki egy francia lap szer-
kesztőjének, hogy a hitlerizmus veszedel-
mét nem becsülte fel eléggé, tehát téve-
désben volt a propaganda jelentőségét
illetőleg.
Schleicher beismerése egyenes, katonás
és becsület. Egyedül meinte a tábor-
noknak, hogy kivüle még számosan volt
akát olyanok Németországban, akik a
náci-propaganda alantasságát, butaságát
és gonoszágát nem értékelték kellő mér-
tékben s ahelyett, hogy gonosztevők
módjára bántak volna el e kajandorokkal,
leültek tárgyalni velük és csaknem ön-
szántukból adták át nekik a hatalmat.
Holott Schleicher tábornok igazán
megakadályozhatta volna a náci uralom-
ra jövőt. A német hadsereg a háta
mögött volt, mögötte voltak a szakszer-
vezetek és részben az egész progresszív
polgárság és munkásság rokozszerzett
vele.
Schleicher tábornoknak ugyanaz volt a
hibája, ami a legtöbb haladót és emel-
kedett szellemű német politikuskak: hű-
jával volt az előrelátásnak és a kifino-
mult politikai érzéknek. Lebecsülte a bu-
taság és az elvetemültség erejét, holott
a mult és a jelen tanulságai szerint ezek
sokkal hatalmasabb gyakorlati tényezők,
mint a tisztesség és az okosság.
Schleicher azonban csak hibázott, el-
tenben Hindenburg, aki Schleicher buká-
sának egyik főtenezője volt, szörnyű
bünt követett el.
Azzal, hogy Hitler mintegy uralomra
hívta, amit sem öregsége, sem multbeli
katonai érdemei nem mentenek.
Schleicher külön hazafi és külön né-
met, mint bármelyik nemzeti szocialista
lehet — s mégis mennie kellett, mert
Hindenburg és kamarillája számára nem
felelt meg becsületessége, haladót tenni-
akgarása. A junkerek Hindenburgja in-
kább Hitler kezébe adta át az uralmat,
semmint a junker-érdekek megcsorbítá-
sát engedélyezze.
Igy lett Schleicher a német tragédia
egyik tényezője s mintegy élő bizonysga
annak, hogy a jóhiszemű államférfi mi-
lyen katasztrófákat idézhet fel egy téve-
dással vagy egy hiba elkövetésével.
Igaz, hogy Schleicher már csak betető-
zte a hibákat, amit elődei elkövettek.
Tévedése súlyosabb következményekkel
járt mint hogyha átmenetileg a katonai
diktatura eszközéhez nyult volna.
S a történelemből jól tudjuk, hogy egy-
egy politikai tévedés helyrehozatala sok-
kal nehezebb és sokkal több áldozathá-
kerül, mint egy nagy és megvalósított

Katonai szövetséget köt Spanyolország és Franciaország

Párizs, augusztus 3. Az „Ordre“ ma
azt a feltűnő jelentést közli, hogy Fran-
ciaország és Spanyolország között ered-
ményes tárgyalások folynak „háboru ese-
tére szóló francia-spanyol katonai szövét-
ség“ megteremtésére. A lap azt írja,
hogy már XIII. Alfonz király és Primo
de Rivera uralma alatt puhatolódások
indultak meg Maginot akkori francia had-
ügyminiszter részéről abban az irányban,
hogy Spanyolország háboru esetére lehe-
tővé tegye francia csapatoknak Északaf-
rikából Franciaországba való átszállítá-
sát. Herriotnak Madridban az elmúlt év

őszén tett látogatása is a Spanyolorszá-
gon át való francia csapatzállítások le-
hetővételét volt hivatva szolgálni. A
két ország közötti katonai közlekedés azon-
ban csak most öltött kézzelfogható for-
mákat.
Az ideai francia ősi hadgyakorlatra
már rendkívül nagy létszámú spanyol
katonai bizottság kapott meghívást. Az
Ordre szerint Szovjetországban Spa-
nyolország által való elismerése is a
francia-spanyol katonai szövetséggel
függ össze. Ebben a kérdésben Fran-
ciaországban jutott a közvetítő szerep.

Ausztria a Népszövetséghez fordul a németországi nemzeti szocialista rádió-propaganda miatt

A hatalmak kormányai közösen fognak fellépni Berlinben Ausztria szuverenitásának megvédésére

Párizs, augusztus 3. Ugy hírlik,
hogy Ausztria a németországi nemzeti
szocialista rádiópropaganda miatt pa-
nasszal fog élni a Népszövetség előtt
is. Az osztrák lapok sürgetik a panasz
tételt.
A Havas távirati iroda tegnap es-
te jelentést adott ki, amelyben a kö-
vetkezőket közli: A francia kormányt
élelően foglalkoztatják a német-osz-
trák ellentét. Figyelemmel kíséri az
érkező jelentéseket, amelyek különösen
a nem szabályszerű jelzésekkel ellátott
repülőgépek osztrák terület feletti át-
repüléséről és az önálló Ausztria elle-
ni rópiatok ledobásáról szólnak. A
Quai d'Orsay jónak látja, ha az euró-
pai külügyminiszteriumok szintén be-
hatóbban érdeklődnek a német-osz-
trák ellentét újabb eseményei iránt.
Több lap arról értesül, hogy amint az
osztrák kormány elküldi Genfbe a Né-
pszövetséghez panasziratát, a hatalmak
kormányai nyomban közösen fognak
fellépni Berlinben s közlik, hogy nem
nézhetik tovább semlegességgel az
Ausztria szuverenitása elleni propa-
ganda-akciók elfajulását.
Tegnap egyébként kis politikai inci-

deus játszódott le Passauban azon a
napon különvonaton is, amely angol
csapattal vitt Ausztrián át a gödör
lőj domborira. A német határállomá-
son ifjú hitleristák járták végig a ko-
csikat és minden angol cserkészét ho-
rogkereszt karszalaggal és horogke-
resztes zászlócskával ajándékozták
meg. Az angol cserkészek, akik nem
voltak tisztában ennek a horogkereszt
osztogatásnak politikai indító okaival
baráti gesztusnak tekintették az aján-
dekozt és elfogadták a jelvényeket.
Az osztrák határhátóságok azonban
keresztülláttak a szítán és tudván,
hogy a német nemzeti szocialisták ki-
használva az angol cserkészek tájéko-
zatlanságát, tiltott hitlerista propagan-
dát akartak általuk kifejtetni Ausztria-
ban, felvilágosították az angol kül-
vonatok vezetőit arról, hogy Ausztria-
ban a pártjelvények viselése szigorú
büntetés terhe mellett tilos és besze-
dették valamennyi horogkereszt zász-
lósíkat és a karszalagot.
Egyidejű jelentés szerint a vorar-
bergi tartománygyűlés az összes nem-
zeti szocialista mandátumok felfüg-
gesztését kimondotta.

politikai koncepció lerombolása

Ezért vala tehát tragikus kár Schlei-
cher tábornoknak lenni tévedőnek...

Náci-uniformis a törvényszéken

Hogy milyen furcsaságokat termel a
náciuralom, arra nézve álljon itt a hes-
seni pártkörzet vezetőjének legújabb
napirapancsa:
„Gyakran megfigyeltük — így szól a
parancs — hogy a párt tagjai a törvény-
széki idézésekre a nemzeti szocialista
uniformisba jelennek meg. Eltekintve
attól, hogy a nemzeti szocialista párthoz
való hozzátartozás manifesztálása be-
folyásolhatja a bíróságokat vagy leg-
alább is következtetni lehet erre a be-
folyásra, ez a tény a pártra nézve ártó
körülmény is lehet. Igy például, ha
a bíróság kénytelen büntetésekben vagy
tartásdíjakban elmarasztalni az illetőt,
Ezért tehát ejrendelem, hogy a pár-
tagok akik büntetőügyben vannak
megidézve, ne vegyék fel egyenruhájukat
és ne tűzzék fel jelvényüket“
Ez a furcsának látszó rendelkezés tisz-
tán világít rá a német igazságszolgá-
latra. Látjuk belőle, hogy a mai Német-
országban a bírák ítéléteiben nem az

igazság befolyásolja, hanem — a náci
uniformisa. Nyilvánvaló ebből, hogyha
náci és nemnáci pereskedik, akkor szinte
bizonyosra vehető a kampokereszt győ-
zelmé. Csak egészen szembetűnő esetek-
ben történhetik meg, hogy el kell itélni a
náciit is.
Ez ezek miatt hozta a heszeni pártkör-
zet vezetője ezt a furcsa tilalmat.
A tilalom nem is olyan furcsa, ha
meggondoljuk, hogy Németországban min-
den tekintetben gleichschaltolás történt.
Ami igazságtalanság, politikai tobzódás
a fórumon, ugyanaz mutatkozik kint az
életben és tovább kopirozódik a bíróság-
kon. Ha eltolták a zsidó bírakat to-
vábbi munkájuktól, ha kizárták az „igaz-
ság házából“ a zsidókat, akkor ez bizony
csak szerves része ennek az „egybekap-
csolódásnak“.
Mi keresnivalója van a zsidó bírónak,
aki ítélteiben az igazság alapjaira he-
lyezkedik, a mai német törvényszékek
hajlékajban és mi keresni valója van egy
zsidó ügyvédnek, aki védeccének igazát
vitatja? Németországban ma az igazság
azonos a náciizmussal vagyis terrerral.
Ez pedig megmarad akkor is, ha náci
nem jelennek meg uniformisukban a tör-
vényszéki tárgyalásokon.

VILÁG TÜKRE

Merre orientálódik a francia külpolitika?

Franciaország újabb erős diplomá-
ciai működést fejt ki, nyilván a német
háborus veszedelem jó előre való elhá-
ritása érdekében. A francia külpoliti-
kának a hatása eddig végetért a len-
gyel-orosz és a román-orosz határon.
Ujabb kibővült ez a terület és pedig
Szovjetországgal és Törökországgal.
Ezt a két országot is bevonták a
francia érdekkörbe. A francia külügyi
hivatal politikai térképén Moszkva
ugyszólván diszhelyet foglal el, Wa-
shington helyébe lép. Egyelőre ugyan
nem több egyszerű külpolitikai tény-
nél, amelynek gazdasági háttere nem
is mutatkozik és nem véletlen, ha ép-
pen most utazik Herriot, aki Ameriká-
val hiába tárgyalt, Törökországon át
Szovjetországra. Forma szerint
ez nem egyéb, mintegy magántermé-
szetű utazás a Keletre, de jellemző,
hogy a magánember Herriotot Orosz-
országban úgy készülnek fogadni,
mint egy jelentős aktív államférfit,
vagy tábornokot. Es melléje adták Al-
phant francia követet, akiről köztu-
domásu, hogy a legnagyobb szovjetba-
rátok egyike és akinek óriási része van
abban, hogy Franciaország megint erő-
sebben orientálódik a kelet-európai
problémák felé.

A franciák soha nem követték a
„splendid isolation“ elvét, soha nem
igyekeztek elkülönödni, hanem mind-
inkább arra törekszik, hogy körülvé-
gyék magukat szövetségesekkel. A biz-
tonság érzetét fokozza ez bennük és a
francia sajtóból látni lehet, mennyire
örül a francia politika ennek az új
szövetségnek. Igaz, hogy a mai-Moszk-
va nem az, ami egykoron volt Szent-
pétervár, de Oroszország a külpolitika
számára mégis csak Oroszország ma-
rad és a francia köztudatban most
már elfoglalja a háboru előtti érzel-
meket. Ugy beszélnek Párizsban az
orosz szövetségről mintha az a fran-
cia politikának egyik legtermésze-
tebb és legalapvetőbb fundamentuma
lenne.

Ismételjük, hogy a francia-orosz vi-
szony kizárólag politikai szférában mo-
zog. Minden más országgal való poli-
tikai szerződésnek a megkötése mögött
gazdasági szempontok uralkodtak és
pedig döntő jelentőségűek. Ennél a
szerződésnél azonban a gazdasági re-
lációknak nagyon kevés beleszólásuk
van. Franciaország ugyanis nagyon
vonakodott még az utóbbi időben is
kereskedelmi szerződést kötni Orosz-
országgal. Most, hogy megkötötték a
politikai szövetséget, végül a kereske-
delmi szerződést is megcsinálták. Hogy
gyakorlatilag mi lesz belőle, még na-
gyon bizonytalan. Néhány francia gaz-
dasági csoportnak érdeke, hogy kiépít-
se az Oroszországgal való kereskedel-
mi kapcsolatot, amely eddig nagyon
korlátolt keretek között mozgott. A
francia gazdasági körök nagyobb ré-
szét ugyanis nem érdekli az orosz pi-
ac. Sőt egy szorosabb gazdasági nexus
a franciáknak csak pénzükbe kerülhet.

Oroszország Franciaországban, mint
mindenhol kölcsönöket keres. Ahhoz
azonban, hogy Szovjetország nagy-
obb hiteletet kapjon, szükséges,
hogy a francia kormány e hitelekért
vállalja a kezességet. Még emlékez-
tes, hogy az utóbbi időkben milyen
nehézséggel járt a szövetségesek, Len-
gyelország, és Csehszlovákia számára
kölcsönök szerzése Franciaországban.
Egy Oroszország számára folyósítan-
dó kölcsön bizonyára még nagyobb ne-
hézségeket okozna, legalábbis addig,
amíg a régi cári kölcsönök ügye nincs
rendezve. A szovjetkormány mindez-
ideig esökönnyösen visszautasította a
háboru előtti 11 milliárd frankos cári

NARCISSE BLEU
A LEGKEDVELEBB
PARISI KÖLNIVIZ
Mury.
CSÓKALLO
AJKPIROSITO.
VALASSZAK E KIVÁLO
GYÁRTMÁNYOKAT - NE TEVÉSSZEK
ÖSSZE MÁS GYÁRTMÁNYOKKAL
ROMÁNIAI VEZÉRKÉPV. SELET-N-H-BALTHAZAR-BUKAREST-SELARI 7

kölcsönöket szerezni Franciaországban ma ép úgy, mint valaha, a kölcsönök visszafizetése ellen foglalt állást. Meg lehet, hogy az orosz külügyi népbiztos ság ebben a kérdésben nem foglalja el ezt a merev álláspontot és meglehet, hogy gondolkodnak is egy praktikus megoldáson. Ha Szovjetország megkísérel mértékben is megkezdene a régi orosz járadékok kamatainak fizetését, akkor ennek nagyon kedvező hatása lenne a francia lakosság széles rétegeire. Ma az a helyzet, hogy a francia nép nagy szimpátiát mutat Oroszország felé és ha bármily csekély töredékét visszakapná a nagy cárikölcsönnek, teljes lenne a kibékülés.

Franciaországnak külpolitikája más terület felé is koncentrálódik: Európa délkeletje felé. Itt már nehezebb munkája van a diplomáciának, mert szembeállítják Mussolini Olaszországával. De Jouvenelle francia követ missziója befejeződött Rómában. Visszatért Párizsba és a sajtónak számos op timista nyilatkozatot adott missziója sikereiről. Ha e nyilatkozatokat szó szerint vesszük, nem lehetne megérteni, hogy Franciaország és Italia között lehetségesek mégis problémák, sőt surlódási felületek. Látszólag a franciák és szövetségeseik számára nyitva állanak az utak Róma felé. Tényleg azonban Daladier miniszterelnök nagy óvatosságot tanúsít és egyik uton sem indul Rómába. Hónapokkal ezelőtt hirdették, hogy a francia miniszterelnök Mussolinihez utazik, ezt az utazást azonban állandóan elhalasztják. Legújabbán szeptemberben helyezték kilátásba a két államférfinak Rómában való találkozását. Nyilván azért, mert remélik, hogy közben a kisanant és Italia között folyó tárgyalások annyira előrehaladnak, hogy a francia miniszterelnök római utjáról többet fog tudni hazahozni egy szeretetteljes hivatalos kommunikálnál.

Daladier kormányának az előző kabinetekkel szemben az az előnye, hogy külpolitikai működését nem keresztezik a belpolitika zavarai. A parlament pontosan a július 14-i nemzeti ünnep előtt ment vakációzni, miután a kormány szántalmon ízben bizalmat szavazott. A kormányon lévő baloldaliak is megcsodálhatták azt a népszerűséget, amely Daladiert körülveszi. A kormány számára a szocialista táborban felmerült belső harcok sem jelennek veszedelem, minthogy néhány baloldali forrófejű pártmunkás kívül a kamara szocialista frakciója Daladiert támogatja.

A szocialista törvényhozási frakció a költségvetést teljes egészében elfogadta, így tehát jóváhagyta a hadügyi tételt is. Ez ugyan ellentmond a hivatalos pártfegyelmeknek, de ezuttal nem csináltak belőle nagy ügyet, tisztára azért, mert Németország miatt ők sem találják túlméretűeknek a francia köztársaság mai fegyverkezését.

MUSSOLINI VALLOMASAI. Emil Ludwig, a világhírű író, a nagy emberek életének és belső világának éleslátó kutatója világhírű könyvét a mai Európa kétségtelenül legizgatóbb, legszívesebb politikai egyéniségéről — Mussoliniról írta. A könyv kapható az Új Kelet könyvostályában. Ára csak 57 lej.

Rapid-Informator
Információs és kereskedelmi iroda.

Költséget és időt takarít meg, ha állampolgársági, utlevél, utazás, kirándulás, áraport-engedély, autorizáció, vám, vagy bármely ügyben hozzánk fordul, ahol díjmentes utbaigazítást kap. Forduljon még ma hozzánk:

Rapid-Informator
Cluj, Str. Regina Maria 6.

Amikor Papen alkancellár a német kémszolgálatot vezette Amerikában

Voska angol hirszerző leleplezése az angol és német kémszolgálat amerikai harcáról

Prága, augusztus 3. A Prager Tagblatt érdekes leleplezéseket közöl Papen alkancellár egykori amerikai kémügyéről, amiről már sok szó esett akkor, amikor Papen első kancellári kinevezésével az ismeretlenség homályából váratlanul a német politika döntőszavú vezére lett. Ezeket a leleplezéseket Voska cseh legionárius kapitány közli, aki a háború alatt a washingtoni angol nagykövetség kémszolgálatát támogatta. Papen ekkor a washingtoni német nagykövetség katonai attaséja volt.

A világháború kitörése után — írja Voska — Washingtonban két egymással szembenálló és egymás ellen dolgozó kémközpont alakult meg. Az antant kémszervezetének élén az angol tengerészeti attasé, Gaunt ellentengeres állott, a központi hatalmak kémszolgálatát pedig Papen német katonai attasé vezette. Papen tevékenysége igen sokoldalú és széleskörű volt. Állandó érintkezésben állott az Amerikában élő irekkel és hindukkal, akik állandóan híreket hoztak neki és minden tekintetben támogatták, mert biztak abban, hogy Németország győzelmese esetén hazájuk felszabadul az angol uralom alól. Ezenkívül Papen ügynökei robbantással is foglalkoztak. Többször felrobbantották a Kanadába menő vonatok hidjait, mert ezeken a vonatokon az Egyesült Államokból fegyvert szállítottak Kanadába. Amerikai hajók is végeztek robbantó munkálatokat, ha tudták, hogy ezek a hajók fegyvert szállítanak az antant hatalmaknak. Hajógyárakban is voltak ügynökeik, akik az épülő amerikai hajókba bombákat építettek be. Angol ügynökök Angliában katonai lovakat mérgezték meg.

Az angol kémszolgálat ügynökei főleg osztrák állampolgárok voltak, akik különböző nemzeti kisebbségekhez tartoztak, csehek, tótok, szlovének. Az angol kémszolgálatnak titkos drótnélküli táviró állomásai voltak, melyek fel fogta a német tengeraltjárók titkos jelentéseit. A német kémszolgálat, hogy munkáját megkönnyítse, Amerikában kereskedelmi vállalatot alapított „American Import and Export Company” címen. Az álvállalat élén dr. Albert, a német követség gazdasági attaséja állott. Nekem sikerült leányomat ennél a vállalatnál elhelyezni. Lányom feladata az volt, hogy mielőtt estének a vállalat postáját feladná, a leveleket nekem megmutassa. Én a fontosabb leveleket lemasoltam, sőt egyeseket lefényképeztem. 1915 nyarán lányom közölte velem, hogy a vállalat nagy csomagot küld Európába Archibald amerikai újságíróval, aki az United Press újságírókét képviseli az európai harctéren. Lányom megnevezte a csomagot. Rendkívül fontos adatok voltak benne arról, hogy milyen élelmiszerszállományokat hozat Németország Amerikából Svédországon át.

A csomagokban voltak ezenkívül okmányok, amelyek közölték Papen amerikai titokzatos munkájának és szabotázs-cselekedeteinek terveit. Volt benne Papennek egy magánlevele is, amelyet feleségéhez intézett és melyben azt írta: „Folyton ezt mondom ezeknek a hülye yankeeknek, hogy ne tegyeek egyebet, csak csodálják a mi

hősiességünket és egyébként fogják be a szájukat. A washingtoni kongresszus és a kormány mindent megtesz, amit a német és az osztrák nagykövet kívánnak és amellyel nem is tudják, hogy azt teszik, amit mi akarunk.”

A csomagban volt ezenkívül egy kivált sétatábla is, melynek üregében az amerikai parterődtmények tervrajzai voltak. Ezeket a terveket egy osztrák kém készítette. Az osztrák követésen azonban volt négy cseh hivatalnok, akik az antantnak dolgoztak, ezek egyike, egy Sehal nevű ember, elárulta az osztrák kém munkáját Gaunt angol ellentengeresnek.

Nem tudtuk megakadályozni, hogy a csomag ne kerüljön Archibald kezébe. Archibald a New Amsterdam nevű hollandi hajóval indult Európába. Angliában kellett volna Archibaldnak partra szállnia. Gaunt tengerenagy nyomban parancsot adott a leggyorsabb angol hajónak, hogy előzze meg a New Amsterdamot.

Megindult a vad versenytűzés a nyílt tengeren. Az angol hajó három nappal előbb futott be a kikötőbe, mint a hollandi. Nyomban értesítették Hall angol tábornagot, az angol kémszolgálat vezérét Archibald csomagjának tartalmáról. A mikor a hollandi hajó befutott a holland kikötőbe, nyomban megszállták és Archibaldot letartóztatták.

Három napon át kutatták át a hajót, hiába. Nem találták a csomagot. A negyedik napon a holland követ tiltakozott a semlegesség megsértése címén, az amerikai követ pedig az amerikai újságíró letartóztatása miatt, Hall táviratot küldött Gauntnak: „Semmit sem találtunk, Viktor tévedett.” Viktor: ez az én álne-

A cionista kongresszusi választások további eredményei

Még mindig nem ismeretesek a végső eredmények

Cluj-Kolozsvár, augusztus 3. (Az Új Kelet tud.) A cionista kongresszus végleges választási eredményei még mindig nem ismeretesek. Hatszáznyolcvan két választási körletből 360 helység eredménye ismeretes. A 360 helységben az alábbi eredményeket érték el:

Klalcionisták	21.680	szavazat
Eth. Liwnoth	2.160	szavazat
Mizrachi	22.090	szavazat
Grossmann	3.960	szavazat
Erec. Jiszr. Haov.	56.740	szavazat
Jabotinszky	33.990	szavazat
Hitachdut	3.970	szavazat

A többi választási eredmények csak a hét végén válnak ismertessé. Az eddigi eredmények alapján a mandátumok elosztása elighanem a következő lesz:

Klalcionisták	13	mandátum
Eth. Liwnoth	2	mandátum
Mizrachi	15	mandátum
Grossmann	2	mandátum
Erec. Jiszr. Haovedet	36	mandátum
Jabotinszky	18	mandátum
Hitachtud	2	mandátum

Csehszlovákia a választások eredm

Select Mozgó
Sikerrel folytatja:

AVE CAESAR

monumentális film, rendezte Cecile B. de Mille. Főszerepekben: Claudette Colbert, Elissa Landi, Frederic March

vem volt, Washington visszatáviratozott: Tévedés kizárva. Az ötödik napon Hall admirális emberei erőszakkal felrobbantották a holland hajó vaskasszáját. Megtalálták benne a kompromittáló csomagot. Nyilvánosságra hozták tartalmát, a mi óriási felháborodást keltett Amerikában. Még a németbarát amerikai lapok is ilyen elsődleges címekkel jelentek meg: „Kiutasítani Papent!” Röviddel ezután ki is utasították Papent, továbbá báró Dumbách osztrák nagykövetet és Boyd német tengerészeti attasét. A német nagykövetet nem utasították ki.

Ezzel az ügyvel áll összefüggésben a híres aktatáska-eset is. Albert német attasénak volt egy híres aktatáskája, a melyben azokat a számlákat gyűjtötte össze, melyek a Németországba irányuló amerikai szállításokról szóltak és egy év alatt 110 millió dollárt tettek ki. Amikor az aktatáska már zúfolásig megtelt, Albert egy másikat vett.

Amikor elindult, hogy aktatáskát vegyen, az angol kémszolgálat három ügynököt követte, köztük Brown, a New York Times munkatársa. Brown követte Albertet az üzletbe. Ugyanolyan aktatáskát vett, mint Albert és ugyanolyan monogramot tetetett beléje. Ezután megtöltötte újságpapírral, úgyhogy olyan vastag lett, mint a német atasé aktatáskája. Albert a táskát sohasem adta ki a kezéből. Reggel magával vitte irodájába és este megint visszavitte. A magasvasuton tette meg ezeket az utakat.

Brown és két társa állandóan nyomom követték. Egyszer veszedelmes provokáltak a kalauzzal, mely verekedéssé fajult. Az általános tumultusban Albert nem vette észre, hogy a mellette ülő Brown elcserepli a két aktatáskát.

Amikor otthon kinyitotta, megdöbbenve látta, hogy fontos okiratok helyett régi újságpéldányokkal van tele.

nyel alapján 3 Erec Jiszrael Haovelet, 2 klal, 2 revizionista, 1 Mizrachi és 1 radikális delegátust küld a kongresszusra.

Angliában 6 klal, 1 Mizrachi, 2 Erec Jiszrael Haovedet delegátust választottak.

Danzigban és Esztországban 1—1 delegátust választottak. Mindkét delegátus az Erec Jiszrael Haovedethez tartozik.

Kanadában 2 klal, 2 Erec Jiszrael Haovedet és 1 Mizrachi kapott mandátumot.

Délafrikában 5 klal, 2 Erec Jiszrael Haovedet és egy revizionista delegátust választott.

Bulgáriában 1 klal és 1 revizionista jutott be.

Lettorszában 4 Erec Jiszrael Haovedet, 2 klal és 2 revizionista delegátust választottak.

Szederkényi Anna: Felszabadultak. A kitűnő író a ma asszonyának és verőgő korunknak legizgatóbb problémáit tárgyalja regényében. Ára csak 32 lej. Kapható az Új Kelet könyvostályában.

Szinkör Mozgó

A legelső Palesztinában készült film keretében:

SALOMO,
a 8 éves csodakántor és

ZWI HALEVI,
a világhírű brünni főkántor fellépései.

Szombaton este 9 órakor

Vasárnap és hétfőn 5, 7 és 9 órakor

Új élet Palesztinában

A lon
szakér

Bucure
Uj Kelet
ter most
ben a lo
nak ered
kormány
tikájának
legfontos
tartozások
pénzügm
között f
különöské
mokat rá
az össze
Nem mind
kénytelen
csoportok
rummal
képvisel
tulajdon
azt kérte,
foghassan
sék el sér

Sem eg
honoralva
nevében
miniszter
hogy csak
államok t
ban leszá
került elő
gearu ké
utazni és
viselő bar
ber elejér
lásokat R
nek ezek
mérleg és
már rége
a könnyít
sabb tem
ni, mint
sekre ne
többől k
mert a t
folyamán
hogy egy
tartozások

Ez év i
nak sik
kicsikarn
podás jöt
csak abb
nyebbsége
első hat
kezdődött
szába an
irányzott
megállapo
uj tárgya
tembenig
dásban,
akkor kel
nehézsége
ellenőrei
előrelátha
fogja kép
megállapo
szövetség
országba,
szakértők
és előrel
A londoni
Népszöve
ja többé
ügyi szar
zottságba
domináln
derült,
a valutap
nest ellen
Népszöve
politikát
flacionist
melletti k
Nyilván
képviselne
konceptió
volna ah
diktálhass

A londoni konferencia egyik „eredménye”: Nem jönnek többé a népszövetségi szakértők Romániába

900 milliós könnyítésért indul meg szeptemberben a harc a külföldi hitelezőkkel

Négy és félmilliárdot kell még ma is fizetnie Romániának a külföldi tartozásokra

Bucuresti-Bukarest, augusztus 3. (Az Uj Kelet tud.) Madgearu pénzügyminiszter most dolgozik memorandumán, amelyben a londoni konferencia határozatainak eredményeképpen lefektetni készül a kormány új gazdasági és pénzügyi politikájának alapvonalait. A program egyik legfontosabb etapját képezi a külföldi tartozások csökkentésének kérdése. A pénzügyminiszter már Londonban próbálkozott felvenni a tárgyalások fonalát; különösképpen igyekezett a hitelező államokat rávenni arra, hogy alakítsák meg az összes hitelezők érdekképviseletét. Nem mindegy, hogy Románia külön-külön kénytelen-e tárgyalni az egyes hitelező csoportokkal vagy pedig egy olyan fórummal áll szemben, amely egységesen képviseli a román kölcsönpapírok összes tulajdonosait. Sőt a pénzügyminiszter azt kérte, hogy az adóállamok is összefoghassanak és egy kalap alatt intézhessék el sérelmeiket a hitelezőkkel.

Csak októbertől számíthat fizetési kedvezményre Románia

Sem egyik, sem másik kérése nem lett honorálva Londonban. A hitelező államok nevében Chamberlain angol pénzügyminiszter hajlandó volt elvben elismerni, hogy csakugyan méltányos volna az adóállamok terheit fizetőképességük arányában leszállítani. Konkrétum azonban nem került elő ebből a nagylelkűségből. Madgearu kénytelen volt tehát Párizsba átutazni és megállapodni a hitelezőket képviselő bankárokkal abban, hogy szeptember elején megkezdik a közvetlen tárgyalásokat Romániával. Elég későn kezdődnek ezek a tárgyalások, mert a fizetési mérleg és a költségvetés mai helyzete már régen esedékes tette volna ezeket a könnyítéseket. Ha a tárgyalások gyorsabb tempóban is fognak ezáltal lezajlani, mint a múltban, fizetési könnyítésekre nem számíthat Románia csak októbertől kezdődőleg. Már csak azért is, mert a tárgyalások előtt vagy azoknak folyamán Románia tartózkodni fog attól, hogy egyoldalúan megszüntesse a külföldi tartozások fizetését.

Nem jönnek a népszövetségi szakértők

Ez év februárjában a román kormány sikerült bizonyos könnyebbségeket kiesikarnia a külföldtől. Akkor megállapodás jött létre, amely szerint Románia csak abban az esetben kér újabb könnyebbségeket, ha az új költségvetési év első hat hónapjában (amely áprilisban kezdődött) nem folyik be az államkasszába annyi, amennyit a költségvetés előirányzott. A külföldi hitelezők erre a megállapodásra hivatkozva tolták ki az új tárgyalások időpontját egészen szeptemberig. Az is benne van a megállapodásban, hogy újabb könnyítéseket csak akkor kell tenniük, ha Románia pénzügyi nehézségeit a Népszövetség pénzügyi ellenőrei is tanúsítani fogják. Ez a pont előreláthatólag érdekes vita tárgyát fogja képezni. Romániának tudvalevőleg megállapodása van Genffel, hogy a Népszövetség pénzügyi szakértőket küld az országba. A megállapodás jogerős, de a szakértők a mai napig nem érkeztek meg. És előreláthatólag nem is fognak jönni. A londoni konferencia eredményei után a Népszövetség, mint olyan, nem vállalhatja többé egy ország gazdasági és pénzügyi szanálását. Hiszen a pénzügyi bizottságban angol és francia delegátusok dominálnak, már pedig Londonban kiderült, hogy Anglia és Franciaország a valutapolitika kérdésében homlokegyenest ellenkező álláspontot képviselnek. A Népszövetség pénzügyi bizottsága melyik politikát képviselné Romániában: az inflacionistát vagy pedig az aranyalap melletti kitarast?

Nyilvánvalóan e nagyhatalmak nem képviselnek többé egy egységes pénzügyi koncepciót, amelynek kellő autoritása volna ahhoz, hogy valamely országra rádíktálhassák. Így a külföldi hitelezők

kénytelenek lesznek Roger Auboin véleményezésével beérni és Auboin ugy látja, hogy Romániának szüksége van ezekre az engedményekre.

Csak könnyítéshez fognak a külföldi hitelezők hozzájárulni

Másik kérdés azután, hogy miféle reményekkel néz Románia a szeptemberi tárgyalások elé. Mert a legjobb esetben sem fognak a külföldi hitelezők egyébehez, mint ideiglenes fizetési könnyebbségekhez hozzájárulni. Arról, hogy véglegesen hozzájáruljanak a tartozások csökkentéséhez, kamatengedés vagy egyéb formában, egyelőre szó sem lehet. Sőt: azt kéri, hogy az adóállamok kötelevényeket bocsássanak ki és ezekkel fedezzék a könnyítések folytán előálló kamatdifferenciát. Nagy dolgokra tehát nincs kilátás. Az októberi egyezmény folytán Románia megszüntette összes külföldi tartozásainak törlesztését, a két stabilizációs kölcsönt kivéve. Ez az engedmény kétféleképpen 200 millió lejlel enyhítette a költségvetési terheket. Minthogy azonban erre az évre 6 milliárd 862 millió lej volt a külföldre esedékes, így is

maradt fizetendő körülbelül négy és félmilliárd.

Ez a négy és félmilliárd pedig elviselelhetetlen teher. Hiszen közel egy negyed részét képezi az inkasszónak és több, mint kétszer nagyobb, mint amennyi deviza-feleslege marad Romániának az aktív külkereskedelmi mérleg után. Elmúlt hat hónap anélkül, hogy a külföldi tartozások újabb redukciónak eszközöltettek volna. Maximális engedmények esetén sem csökkenhet le az év második felében a teher ahhoz, hogy a költségvetési egyensúly helyreálljon. Mert, ha a kamatszolgáltatás felét is engednék el, ez nem jelentene többet a jelenlegi költségvetési évről, mint 8-9 száz millió lejt. Ennyivel pedig nem lehet kitölteni a rossz inkasszósó folytán keletkezett űrt.

Mindenesetre: ez is több volna a semminél. A következő költségvetés már jelentékenyen megérezné és a Banca Nationala is lélekzethez jutna a devizák tekintetében. A lej stabilitását határozottan megerősíteni egy ilyen redukción. A melyet erőszakkal is keresztül kell vinni, ha a hitelezők nem járulnának hozzá szép szerével.

Hivatalosan cáfolják Trotskij és Litvinow találkozását

Trotskijt nem engedik be Hollandiába

Párizs, augusztus 3. A szovjetkövetség köznyezetéből cáfolják azt a hírt, hogy Litvinow Royatban tárgyalást folytatott volna Trotskijjal. Az orosz külügyi népbiztos nem is reagált a volt népbiztos azon kívánságára, hogy vele beszélni óhajtana.

Egyidejű hágai jelentés szerint a hol-

land szocialista függetlenek meghívták Trotskijhoz, előadás tartására kérték fel a volt orosz népbiztos. A hollandi kormány nem várta meg Trotskij választását s máris közölte a meghívó parttal, hogy a holland kormány nem fog adni beutazási engedélyt Trotskijnak.

Rövidesen megszavazzák Amerikában a gyilkos emberrablókra kiszabandó halálbüntetést

Váltásdíj-fizetés-kérése külön büncselekmény

London, augusztus 3. Lehmann, New York állam kormányzója, az állami törvényhozás rendkívüli ülészakához intézett üzenetében olyan törvény meghozását sürgette, amely halálbüntetést állapítson meg az emberrablás olyan eseteiben, amidőn az elrabolt áldozat életét veszíti. Minden más esetben az üzenet szerint a kiszabott büntetésnek a jelenleginél lényegesen súlyosabbnak kell lennie.

Váltásdíj-fizetés és a büntetéseket

üldözésénél való közreműködésnek megtagadását nyilvánítsák külön büntetendő cselekménynek. Hangoztatta Lehmann, hogy az emberrablás elleni harc folyamán az egyéni érdeket és az elrablott hozzátartozóinak érzelmét közérdekből háttérbe kell szorítani.

Az üzenet alapján haladéktalanul beterjesztették a megfelelő törvényjavaslatot, amelyet a törvényhozás rövidesen megszavaz.

Francia-német diplomáciai versengés Moszkváért

Az új moszkvai német követ: Nadolny, az új moszkvai francia követ: Alphan

Berlin, augusztus 3. A nemzeti szocialista párt Berlinben megjelenő hivatalos lapja, a Göbbels által szerkesztett Angriff tegnapi számában feltűntestkelt hirt közölte. Eszerint Direkens moszkvai nagykövetet Tokióba nevezik ki, viszont helyét Nadolny, a leszerelési konferencia német főmegbízottja foglálja el.

A berlini lapok a hirt bőven kommentálják és az áthelyezésnek rendkívüli fontosságot tulajdonítanak. A német sajtó

felette rokonszenvesen foglalkozik az ügyvel és megállapítja, hogy Nadolny új küldetésével a német-orosz viszony lényegesen javulni fog. A német-orosz viszony kimélyítését az összes lapok melegen üdvözik, mert ezzel Berlin Franciaország ellen folytatott védelmi politikájának új és döntő fordulatát látják. A német sajtó nem mulasztja el az alkalommal részletesen kommentálni a nemrég aláírt francia-orosz megemntámadási szerződést, mely-

Nyári hőségben

üdit
frissít
erősít
a valódi

DIANA

SÓSBORSZESZ

Kiváló fertőtlenítő

nek éle minden kétséget kizáróan Németország ellen fordul. A berlini sajtó cikkeinek sorai közül az olvasható ki, hogy berlini politikai körökben igen rokonszenveznek egy esetleges német-orosz megemntámadási szerződés gondolatával. Azt, hogy kormánykörökben is ilyen gondolatokkal foglalkoznak, a Berliner Tageblatt bizonyítottan látja a tény által, hogy éppen Nadolnyt küldik Moszkvába. Nadolny immár tíz év óta dolgozik Genfben és a leszerelés kérdésének egyik legpontosabb ismerője. Mint emlékeztetés, 1930-ban Nadolny volt az, aki első ízben közölte a meglepően pontos és kimerítő adatokat a vörös hadseregről és azóta is Nadolny volt Genfben az orosz fegyverkezés legjobb ismerője. A leszerelési konferencia, ülésein több ízben volt orosz javaslatok főbizottsági előadója. 1932-ben, az akkoriban nagyon várt orosz-japán konfliktus kitörése előtt, ő volt a leszerelési konferencia vegyes bizottságának orosz előadója.

Nadolnynak Moszkvába való kinevezésének híre annál is inkább szenzációja az európai politikának, mert francia részről éppen az utóbbi hetekben történtek igen barátságos lépések Moszkva irányában. Mint ismeretes, Herriot Oroszországba készül, ahova leutóbb Herriot magántitkárát, Alphanot, nevezték ki nagykövetté. Alphan kinevezésének kísérő jelensége az volt, hogy a Francia Bank azokat az orosz követeléseket, amelyek mint háborús tartozás címen szerepeltek és amelyeket a szovjet nem ismert el, a N. F. B. francia követelszámlájára vezették át. Ez azt jelentette, hogy Franciaország de jure lemond az orosz követelések ama részéről, melyek háborús adósság címen szerepelnek s ezzel nagy terhet vettek le a szovjetkormány vállairól. Moszkva kegyelért való versengés tulajdonképpen a július 17-én Londonban aláírt angol-orosz megállapodással indult meg. Ez a megállapodás alapján véve semmi újat nem hozott, csak a régi helyzetet állította újra helyre a két ország között, amely viszony akkor szakadt meg, amikor az angol mérnököket Moszkvában elítélték. Ma már jól tudjuk, hogy a Wlaskenko-műveknél történt állítólagos szabotázs denunciansai azok a francia mérnökök voltak, akik Wickers-Armstronggal szemben a Schneidert és a Waffenfabrik-Solothurn-t képviselték. Az angol mérnökök elítélésére után valóban kapott megrendelést úgy Schneider, mint a Waffenfabrik-Solothurn.

Van azonban Nadolny moszkvai kinevezésének még egy nézőpontja. A japán kormány megbízásából Berlinbe érkezett ezelőtt két héttel Saoti, a japán hadügyminisztérium osztályfőnöke. Azokról a tárgyalásokról és megbeszélésekről, melyek Saoti és a berlini kormány megbízottai között folytak, csak nagyon kevés szivárgott a nyilvánosságra. Annyi azonban bizonyos volt, hogy Japán szövetségest keres Berlinben a Filippi-szigetek ügyében folytatandó politikája számára. A Le Journal volt az, mely első ízben adott hírt arról, hogy Berlin Genfben támogatni fogja Japánt a Filippi-szigetek ügyének tárgyalásánál, ezzel szemben az egykori német gyarmatok mandatáriusa, Japán, bővebb kereskedelmi ténykedési teret biztosít Németországnak Togóban. Ez a közeledés Berlin és Tokió között a japán politika kezdeményezése és igen valószínű, hogy Tokió kezdeményezésére indul meg a német-orosz közeledés. Ennek a diplomáciai hadjáratnak minden valószínűsége szerint Kína fogja meginni a levét és hogy a kínai kormány az új japán kezdeményezés lényegével tisztában van, azt bizonyítja az a körülmény is, hogy a napokban érkezett Berlinbe Csang-Csu-liang kínai hadvezér, aki a nomi békekötés után a nankingi kormány hadügyminisztere lett.

Tudod, itt kétség nem lehet:

sem a „luxus- és csoda-krémek“, sem az „utánzatok“ nem pótolják a Nivea-Creme csodás hatású bőrpolcsert, mert az egész világon nincsen más krém, amely a bőrpoló euceritet tartalmazza és ezen alapszik a Nivea-Creme bámulatos hatása.

Ez az egész titok, amely csak néhány lejtbe kerül!

Tehát: vegyen csak Nivea-Cremet, semmi mást!

Árak: Lei 16.— — 72.—

Megrázó képek a kialudt és újra fellángolt kiskapusi szondatüzzről

A Küküllő vizét szivattyúzzák a lángoló kráterbe. A kialudt kráter újra lobban

Medgyes, augusztus 3. Az égő földgázszonda oltási munkálatai hetek óta állandó izgalomban, megfeszített aktivitásban tartják a medgyesi földgázársaság mérnökei és munkásai. A technika vívmányai, emberi kezek százai által irányítva birkóznak itt a föld alól feltörő tüzzel s már-már ugylátszott a legutóbbi, nagy szabású előkészületekkel bevezetett kísérletnél, hogy a technika győzedelmeskedett a lángok fölött.

A tegnap lefolytatott kísérlet szinte emberfeletti erőfeszítéseiről az alábbiakban számolhatunk be helyszíni tapasztalatok alapján. Az utóbbi napok hatalmas esőzései rendkívül megnehezítették az oltáshoz szükséges 50 vagon anyagának a szondáig való szállítást. A szállítást csak szombaton este tudták emiatt befejezni. Beszámoltunk arról, hogy az új kísérlet abban áll, hogy furórudakat kell leeresztetni a szonda fenekéig, ami körülbelül 760 méter mélységben van és az így elért furaton keresztül beszivattyúzni a Ponderoitból, Hematinból és cellulozéból álló anyagot, olyképpen, hogy ez a fénktől felfelé haladjon. Ezzel egyidejűleg a furórudak és a szonda falai között más szivattyukészülékkel lefelé

ugyanazt az anyagot pumpálják be. A két irányból beszivattyúzott folyadék kénytelen egy bizonyos pontban találkozni és ettől a ponttól kezdve a kráter felé kiáramló gázzal együtt haladni. Ily módon a folyadék elárasztja a gáz által kiált alagutazó folyását és elvágja a gáz útját.

A szonda szája mellett dolgozó ember tömeg biztonságáról egy gondoskodtak, hogy a furórudakat egy speciális, külön erre a célra gyártott készüléken eresztették le, amely készülék hivatása abban áll, hogy a furórudak mellett nem engedi meg a gáz felszínre való jutását s így biztosítja a mérnökök és munkások életét. A furókészülék leeresztése rendkívül körülményes és nehéz feladatnak bizonyult már az első husz méternél, mert a gáz roppant nyomása jobbra-balra táncoltatta a több tonnás furórúdszerkezetet. Tízórán gigantikus küzdelem után 190 méter mélységben a készülék olyan ellenállásra talált, hogy képtelenség volt a leeresztést folytatni. Miután a kráter felé vezető folyosó 109 méter mélyen van, a munkásokat vezető mérnöki bizottság elhatározta, hogy a szivattyukat üzembe helyezik.

Reggel négy órakor kezdődött meg a folyadék beszivattyúzása és alig három óra leforgása alatt az ötven vagon szigetelő anyagot leszivattyúzták. A szondatüzz azonban változatlanul pokoli lángokkal lobogott tovább, úgyhogy a munkások vezetői már minden reményről lemondtak. Ekkor kezdetét vette a három kilométernyire fekvő Küküllő vizének bepumpálása. A szondába bepumpált szigetelőanyag a kráter száján át a magasságba szökött fel és 50-60 méter körzetben finom szemcsék alakjában a földre hullott vissza. A bepumpált tiszta víz hatása a kráteren azonnal észrevehető volt, mert a láng most már vastag, bodros füstöt lököt ki magából.

Délután öt óra tájban, mikor a kráter már mintegy 250 vagon vizet elnyelt, az oltási munkálatok vezetőinek és a munkásoknak legnagyobb meglepetésére a láng hirtelen nagy lobbanással kialudt. A mérnökök ezt úgy magyarázták, hogy a nagy nyomással, tehát fokozott gyorsasággal beszivattyúzott vizáradat kimosotta a kráterhez vezető folyosó felső falát, ez pedig egy bizonyos pontos beomlott és pillanatnyilag elzárta a gáz útját, mi-

Gandhi haláláig tartó éhségsztrájkra készül

London, augusztus 3. Punában, ahol a Gandhi a Sabarmati-fővizől vittek, úgy tudják, hogy Gandhi Yeravda-fővizében újra éhségsztrájkba lép. A mahatma, hír szerint, az éhségsztrájkot ezáltal haláláig folytatni akarja.

Ujabb jelentés szerint afgánindiai határvidéken 36 angol bombavető repülőgép bombázta a fellázadt hegyi törzsek kiürített falvait. A benschülöttek gépfegyvereiket sem szolgáltatták meg.

Lehet, hogy augusztus 10-ig nem startol Balbo hidroplánraja

Róma, augusztus 3. Balbo a nélkülözhető pilótákat hajóton hazaküldi Olaszországba, hogy a gépek minél nagyobb mennyiségű üzemanyagot vehessenek fel. A pilóták egy csoportja Cherbourgba érkezett s Párizson át folytatta útját Olaszország felé. A lapokhoz érkezett jelentések szerint, amennyiben a hidroplánraja a kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt au-

gusztus 10-ig nem startolhatna Shear-Harbourból az óceánreptül ótra. Balbo elrendeli az Azorok irányába való repülést.

Ujabb jelentés szerint Valle táborok, az olasz légi haderő vezérkari főnöke több nap óta Valencia ir szigeten tartózkodik s várja az olasz hidroplánraja érkezését.

Fogakat pénzért kaphat

-de soha a sajátjait!

Elmulott évek - elveszett fogak - vissza nem térnek.

Ezért: Harc a veszélyes fogkő ellen!

Fogai egészségesegeknek tűnnek... de vajon azok-e a valóságban? Mert a fogkő — mely sok fogbetegség oka — láthatatlanul rakódik le a fogak mögött! E bajtól menti meg a Kalodont-al való rendszeres fogtisztítás. Csak a Kalodont tartalmazza a Dr. Bräunlich féle sulfurizinolectot, mely a fogkő hatós és tudományosan elismert ellenszere. Ezért: tisztítsák fogait reggel és este Kalodont-al!

fogkő ellen

TURISZTIKA

A Haggibbor augusztus 6-i kirándulásai

A Haggibbor turisztikai szakosztálya augusztus 6-án, vasárnap autókirándulást rendez a Remetei sziklaszoroshoz. Indulás reggel fél 4 órakor a Haggibbor Kossuth Lajos uccsa 10. sz. alatti klubhelyiségétől. Részvételi díj vendégeknek 110, tagoknak 100 lej. Vezetők: Duschák Béla, Sándor Samu és Erdős László. Tekintettel arra, hogy ezen kiránduláson cca 6-7 óras meglehetősen nehéz gyaloglás is van, a kirándulás csak gyakorlott turisták részére ajánlatos. Jelentkezni a Haggibbor klubban ma este fél 8-tól fél 9-ig lehet.

Kirándulás Félix- és Püspökfürdőre. A turisztikai szakosztály a könnyebb kirándulást kedvelők részére ugyancsak augusztus 6-án autókirándulást rendez Félix- és Püspökfürdőre. Indulás reggel 5 órakor. Részvételi díj vendégeknek 165, tagoknak 150 lej. Jelentkezni a Haggibbor klubban ma estig lehet. Vezető: Weisz Ignác.

Kirándulás Nagybányára. A kolozsvári Mizrach vasárnap kirándulást rendez a szervezet nagybányai táborába. Vendégeket is szívesen látnak. Jelentkezni lehet Neumann Jenőnél Cluj, Str. Radu 1.

Kirándulás a Gyilkos tóhoz. A Haggibbor turisztikai szakosztálya aug 12-én este 11 órai indulással ötnapos kirándulást rendez a Gyilkos tóhoz Szovata és Tusnád, illetve Szentanna tó érintésével. Jelentkezni minden este fél 8-tól fél 9-ig szerda estig bezárólag a Haggibbor klubban lehet. Tekintettel egyrészt a nagy érdeklődésre, másrészt viszont a kirándulók száma korlátozva van, a résztvenni szándékozók érdeke idejében lejelentkezni. A kirándulással kapcsolatos tudnivalók, valamint a részletes programra vonatkozólag a vezető bárkinek ad felvilágosítást. Vezető: Weisz Ignác.

Tanulmányi kirándulás a Fogarasi havasokba. A Haggibbor turisztikai szakosztálya — vezetői részére tíznapos tanulmányi kirándulást rendez a Fogarasi havasokba. A kiránduláson csak abszolút gyakorlott turisták vehetnek részt, ezek kiválasztását is azonban a vezetőség fenntartja magának. A tanulmányi turát Bergner Zoltán vezeti.

Vége elkészült az első zsidó hangos film Ludwieg Satz-al a főszerepben. Címe: Der Liebhaber seiner Frau (Feleségem barátja). Közel 3 hónapos szakadatlan munka után befejezést nyert az első hangos zsidó operettfilm. Najhan Hirscht, az ismert zsidó mecénást illeti a dícséret, hogy segítkezett nyújtott a zsidó művészgárda elítjének a film létrehozásában. A film 100 százalékban jiddisül beszél és énekel, főszerepeit Ludwieg Satz, a ma élő legnagyobb jiddis színész (Kolezsváron már nem kell bemutatnunk, mert hatalmas sikerül téli vendégzereplése óta mindenki szívébe zárt), Isidor Casher, Jacob Frank, Lucy Lewin játszódják. Zsidó humor, zsidó munka és zsidó művészek produktuma ez az új film, mely nem tévesztendő össze rokon zsánerű, de már több éves némafilmekkel. A film a Royal Mogyóban kerül lejátzásra e hó 7-től (hétfő). Hogy a zsidóság minden rétege megnézhesse a filmet, a Royal mozi d. u. 3-tól is tart előadásokat egységes 15 lejes helyárak mellett.

Öngyilkos lett mert nem engedték partraszállni Palesztinában. Bukarestből jelentik: Megrendítő öngyilkosság történt tegnap délután a bukaresti Palesztina Hivatal helyiségében. Egy Seindel Helfmann nevű csernovici leány már hónapok óta készült kimenni Palesztinába. Ezelőtt három hónappal sikerült neki végre a szükséges pénz s iratok összeszedni és az Ardeal nevű hajóval el is indult Palesztinába, ahol az angol hatóságok a hajó 132 utasát nem engedték partraszállni, hanem visszatranszportálták őket. A visszaküldöttek között volt Seindel Helfmann is. Azóta állandóan Bukarestben tartózkodott és egész időn át certifikátra várakozott. A tegnap délután aztán hirtelen felugrott és kijátozni kezdett, hogy ő ki akar menni Palesztinába. Mielőtt megakadályozhatták volna, kiugrott az ablakon. Beszállították a klinikára, ahol még a tegnapi nap folyamán kiszervezték.

Né

Jeruzsá ma egy Németsz fosztottak ezer zsidó különböző nekültekn elhelyezke noknál va egy másik amit kime kétségbees lását, men mánykeny Palesztiná ezeket a helyezze a A sorsn hogy a zs német zs lis ügye l akik szám mikus és más nem problémáb mielőtt a volna a dő számár ből máris zett. Rajt jött, akik előtt indul vü kiránd ták, hogy kénytelje radtak. A ujjabb és szágóbl Pa ezer zsidó, itt lakott, mos levele hogy legye zisztenca, egyik Pale kívül a lev lönböző zsi ért, hogya nában. A zetek melle talokban e szik. A ké eseten kér szerény e ben. Szerenese güek ninc kérvényező tartani leh nincsen hel néhány int kedni, de e frankfurti Alfred Wol kásszinpad zője lett és gol „Koldu lyezkedni a igazgatója, Aviv város tártat rende bertsätter rák és rád dezzenek e munkásság azonban es eósitik a sz Az inform intellektuel num Palesz megértettek ottan való orvos azért ményben, b szert tenni aki angolul tehesse az séges vizsg tesen számo nen lüktek a landók elfe ket, hogy m tet. Itt van m ségar-konsze je. Ez az em élen állott, k

„SIGI“ Prez gyógszer

Német zsidók Palesztinában

Jeruzsálem, augusztus 3. Palesztina ma egy roppant probléma előtt áll. Németországban közel 530 ezer zsidót fosztottak meg jogaiktól és közel 40 ezer zsidó kénytelen volt kimenekülni különböző országokba. Ezeknek a menekülteknek kis töredéke tudott csak elhelyezkedni, a nagyobbik része rokonoknál van egyelőre „vendégségben”, egy másik része abból a pénzből él, amit kimenekített, a legtöbbje azonban kétségbeesetten várja a jövő kialakulását, mert tudja azt, hogy örökké ado mánykényeren nem lehet élni. Így hát Palesztinára hárul a feladat, hogy ezeket a zsidókat, amennyire lehet, elhelyezze a kicsiny országban.

A sorsnak a tragikuma úgy akarta, hogy a zsidó nemzeti otthon éppen a német zsidóknak egyéni egzisztenciájuk ügye legyen, azoknak a zsidóknak, akik számára az egész tisztára akadémiás és kulturális ügy volt, semmi más nem érdekelte őket a palesztinai problémából. Ez év áprilisában, még mielőtt a palesztinai kormány kiadta volna a vagyontalanokhoz német zsidó számára a esertifikátokat, Berlinből máris ezernél több menekült érkezett. Rajtuk kívül sok zsidó turista is jött, akik a birodalmi választások előtt indultak el hazulról, mint jökevény kirándulók. Amikor azonban olvasták, hogy mi történt Németországban, kénytelen-kelletlen Palesztinában maradtak. Azóta minden hajó egyre újabb és újabb zsidókat hoz Németországból Palesztina partjaira. A közel ezer zsidó, aki ez év januárja előtt már itt lakott, mindegyik külön-külön számos levelet kapott azzal a kéréssel, hogy legyenek segítségükre egy új egzisztencia megteremtésében. Mind-egyik Palesztinába akar futni. Ezenkívül a levelek tömegei érkeztek a különböző zsidó hivatalokba, információkért, hogyan lehetne megélni Palesztinában. A németországi cionista szervezetek mellett működő Palesztina Hivatalokban eddig 40 ezer kérvény fekszik. A kérvényekből mind kétségbeesetten kérik beutazást és bármilyen szerény elhelyezkedést Erec Jiszraelen.

Szerencsére az akadémiai műveltségük nincsenek annyira képviselve a kérvények között, mint ahogy attól tartani lehetett. Ezek számára ugyanis nincsen hely az országban. Igaz, hogy néhány intellektuel el tudott helyezkedni, de ezzel aztán a hely betelt. A frankfurti Neues Theater rendezője, Alfred Wolff a héber „Ohel” című művét németországi dramaturgia és rendezője lett és máris rendezi a híres angol „Koldusok” operáját. El tudott helyezkedni a berlini egyetemi könyvtár igazgatója, Heinrich Löwe, aki Tel-Aviv városának muzeumát és könyvtárát rendezte. Szó van arról, hogy Halbertsätter professzor, a híres berlini röntgen- és rádiumkutató számára berendezzenek egy intézetet, hogy eddigi munkásságát folytathassa. Mindezek azonban csak kivételek, amelyek megéssítik a szabályt.

Az információk szerint ugyanis az intellektuel számára nincsen terrénum Palesztinában, amit a németek megértettek és nem is törekszenek az ottani való elhelyezkedésre. Néhány orvos azért kivándorolt abban a reményben, hogy szerény praxisra fog szert tenni és van néhány ügyvéd is, aki angolul és arabul tanul, hogy lehessen az ügyvédi gyakorlathoz szükséges vizsgát. Van közöttük természetesen számos olyan is, akikben elevenen lüktet a zsidó pionír-szellem és hajlandók elfelejteni szociális helyzetüket, hogy megint újra kezdjék az életet.

Itt van mingyárt a berlini nagy egyetem-konzern, az EPA vezetőtitkárja. Ez az ember óriási jövedelmű üzletet csinált, kitűnő szervező képessége van.

de amikor látta, hogy Németországban minden hiábavaló, kijött Palesztinába. Nem hozhatott magával pénzt, mindössze 15 fontot. Néhány nap múlva eszébe jutott, hogy Tel-Avivban nincsen ablaktisztító vállalat. Pillanatig sem habozott és pár emberrel, akikkel a hajón ismerkedett meg, megalapította az első telavivi ablaktisztító vállalatot. A vállalat tulajdonosai, beleértve természetesen az alapítót is, hátukon a létrával, mennek ablakot pucolni. Közöttük van egy negyvenkétéves ügyvéd, aki a köznapi világhírű Steinhardt, Németország egyik legismertebb piktorja és karcolója, aki szintén Tel-Avivban telepedett le, külön jelvényt tervezett nekik, amit bluzaikon viselnek. Tízennégy napon belül az ablaktisztítók társulata megszerezte az omnibusz-társaságot, egy nagy selyem-szövőgyárat és más egyéb vállalatot kuncsaffjainak. Ma már ott tartanak, hogy Jeruzsálemben kiállították fel, ahol szintén német bevándorlók dolgoznak.

— Ha szüleim megtudnák, hogy ablak-pucoló lettem, bizonyára szerencsétlenekek éreznék magukat — mondotta az alapító. — Én azonban boldog vagyok, mert annyit kereselek, hogy rendszeren megélek és Palesztinában az ilyen foglalkozással éppúgy megbecsülik az embert, mintha valami nagy állásban lennék.

Néhány orvos és ügyvéd kvuacákba ment, ahol éppúgy, mint a többiek, mezeti munkát végeznek.

Ezek azonban csak kicsi töredékei a nagy tömegeknek, amely elhelyezkedést akar. Ehhez szükség lenne egy nagy, szervezett letelepülésre. Hosszu előkészületek után végre megindult a gyűjtési akció. Előbb Egyiptomban, ahol a régi alexandriai zsidó hitközség adta a példát majd Szíriában, Angliában és Palesztinában is. Nem valószínű, a zsidók mai gazdasági helyzet mellett, hogy egy letelepülést. Ehhez nagyszámú kezesek, összegek, amelyek közelebb vannak a 10 millió fontsterlinghez, mint az egy millióhoz. Ez okból, hangsúlyozzák számos illetékes körökben a nemzetközi kölcsön felvételének szükségét. A kölcsönt a görög menekült kölcsön muntájára a népszövetség adná. Ha a görög kölcsönnel meg lehetett csinálni, hogy egy millió teljesen elszegényedett görögöt áthozták három év alatt Ázsiából Macedóniába, akkor meg lehet csinálni, a német zsidó palesztinai letelepítését is. Minthogy a palesztinai kormány a zsidó bevándorlás következtében költségvetési fölösleg fölért rendelkezik, amelyből egy ilyen kölcsön amortizálására és kamatfizetésére kitélik és tekintettel arra, hogy a zsidók által fizetett adó és járulékoknak csak egy nagyon kicsi részét fordították zsidó célokra, azt hiszik, hogy ezt a tranzakciót meg lehet csinálni.

Ernst Davis

Két súlyos vasúti katasztrófa történt tegnap az ókirályságban

Bucuresti-Bukarest, augusztus 3. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap két vasúti katasztrófa történt a regátban. A jelenleg szerint egy hatvan ciszternából álló petróleumvonat, amely üresen indult el Ramandáról Bukarest felé, az alapépítmény gyengéssége folytán egy vagon kisiklott, amely a Cama folyó medrébe esett s magután rántott még 22 ciszternavagont.

A mozdonyvezető látva a veszedelmet, hirtelen megállította a vonatot és ezáltal megakadályozta, hogy a vonat többi része is a folyóba essen. A vasúti sín 800 méteren így is teljesen tönkrement és a fentmaradt kocsik is kivétel nélkül mind megrongálódtak. A vonatvezető, Ilie György életveszélyesen megsebesült és kórházba való szállítása közben meghalt. A kár több, mint 4 millió lejre becsülhető. A vizsgálatot megindították annak megállapítására, hogy a karambolért kit terhel a felelősség.

Bukarestből jelentik: Az elmúlt éjszaka könnyen végzetessé válható vasúti szerencsétlenség történt a bukarest-konstancai vonalon. Az egyik utahajlásnál, az állomás bejáratánál a III. osztályú kocsik kapcsolóját szakadt. A vonat első része tovább rohant, a hátramaradt kocsik pedig nekirohantak ennek a személykocsinak. Az összeütközés következtében a kocsiban valamennyi ablaka betört. A kocsiban irtózatos pánik keletkezett, de az ijedt ségen kívül az utasoknak nagyobb bajuk nem történt. A vonat 10 perc késéssel tovább folytathatta útját. A vizsgálat megindult annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség.

— Halálozás, Julius 31-én fél 7 órakor Brassóban elhunyt özv. Engel Oszkárné, szül. Goldschlag Eszter. A közszertartásban álló uriaszonyt hosszas szenvedés után 42 éves korában ragadta el a halál szeretetei köréből. Az elhunytban Goldschlag Ossias, a marosvásárhelyi zsidó hitközség alelnöke gyermekét gyászolja. Temetés augusztus 1-én folyt le Brassóban. A sírnál az elhunytat sógora, Izsák Elemér megrázó szavakkal búcsúztatta.

Véres farmerlázadások Amerikában

Newyork állam északi részében véres összetűzések voltak a tejsztrájkot proklamáló farmerok és a karhatalom között. Katonaság kíséri a tejeskocsikat Newyorkba

London, augusztus 3. Newyork állam északi részében farmerok és a karhatalom között összeütközések voltak, amelyeknek során mintegy hatvan sebesülés történt. A farmerok tejsztrájkot proklamáltak, mert a hatóságok elutasították a tej árának emelését célzó követelést. A sztrájkoló farmerok fegyveresen megtámadták több tejgyűjtő központot, hogy megakadályozzák a tej Newyorkba szállítását. Emiatt vezényelték ki ellenük karhatalmat, de a rendbontók a karhatalom elől sem hátráltak meg mindaddig, amíg gázbombákat nem vetettek közejük s azután gummibotokkal szét

nem kergették őket. Bronxvilleből katonaság kíséri a tejeskocsikat Newyorkba. A sztrájkolókat a kísérő osztagok több ízben is megtámadták. A tüzharcban hat ember életét veszítette és sokan megsebesültek.

Párizs, augusztus 3. Newyorki jelentés szerint az amerikai kötvénytulajdonosok védőszövetsége közelebről megkezdte működését. A szövetség, amelynek működése iránt Roosevelt elnök is érdeklődést mutat, a tőke és kamattartozások hátralékait közvetlenül az adószedélyekben akarja felvenni és ott fel is használni, hogy a tranzitfertilalmak rendelkezéseit kikerülje.

Schleicher tábornok belátja, hogy tévedett

Visszavonult a politikától Hitler közvetlen elődje és emlékiratai megírására gondol

Nadolny német leszerelési főmegbizottat nevezik ki moszkvai követé

Párizs, augusztus 3. Az Intransigeant berlini tudósítója beszélgetést folytatott Schleicher tábornokkal neubabelsbergi házában. A volt kancellár, Hitler közvetlen elődje, többek között ezeket mondta:

— Tulságosan bizakodó természetű voltam. Elismerem, hogy ez hiba volt. Volt még egy nagy hibám — nem hittem a propaganda erejében.

Sohasem volt érzékem a reklám iránt, mindig azt hittem, hogy az igazság önmagától is érvényesülni tud. Munkatársaim is így gondolkodtak. Azóta beláttam, hogy tévedtem, de hiába, az ember nem változthatja meg a természetét. Hibáim jellememből s temperamentumomból fakadnak, tehát meg fognak maradni egész életemen át.

Az én idóm különben már lejárt. Végleg feladtam a politikát.

— Most II. Frigyes emlékiratait olvasom. Talán egyszer kiadom én is emlékirataimat — majd elég öregnek érzem magamat. Sok barátom látogat meg, sokan

maradtak hozzám hűségesek. Van rádióm is, ez is csak szórakoztat. Nem szándékozom külföldre utazni, bár teljes mozgásszabadságot élvezek. Különben is ez nem az a pillanat, amikor az ember a hazáját elhagyhatja.

Genf, augusztus 3. Beavatott helyen bizonyosra veszik, hogy Nadolny német leszerelési főmegbizottat a köznapokban Moszkvába nagyköveti kinevezést kap a Tókióba távozó Dirchenen helyére. Nadolnyval aktívabb német-orosz politika fogja kezdetét venni.

— Bérmozgalmak Lengyelországban. Varsóból jelentik: Czensztochowa 800 városi alkalmazottja bérdífferenciák és illetmények késedelmes fizetése miatt sztrájkba lépett. Egyidejűleg Danzigban négy lengyel hajó legénysége bérdífferenciák miatt sztrájkba lépett.

HIDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSEN AZ UJ KELETBEN

Hajja veszedelemben forog, ha nem apolja rendszeresen. Meg kell tisztítani a haját és a fejbőrt a szennytől és zsírtól, mert ezek előlmei a hajgyökereket és a haj hullását okozzák. A hajápolás céljára már 30 év óta a legjobb szer

PIXAVON és a Pixavon-Shampooon

A PIXAVON a tüvelvélű kátrányát, ezt a határos szert tartalmazza, teljesen szagtalan és szintelen és klinikailag igazoltan megakadályozza a hajhullást. A PIXAVON-t évtizedek óta ajánlják az orvosok mint olyan szert, amely a hajnövekedést elősegíti, a korpaképződést megakadályozza és megőrzi a haj szépségét, illatát és egészségét.

„SIGI” Prezeratív megbízható, kapható gyógyszerárban és droguerában.

KÖZGAZDASÁG

Kik készítik elő és milyen céllal az ecetgyárosok bukaresti nagygyűlését

Képviselte-e a kolozsvári kongresszus az ecetgyárosok összességét. Egy vidéki ecetgyáros levele az Uj Kelethez

Cluj-Kolozsvár, augusztus 3. Megemlékezett az Uj Kelet arról a gyűlésről, mely Kolozsváron lezajlott és amely az ecetgyárosok országos szövetségének megalkotását tűzte ki célul. Később beszémlünk arról is, hogy ugyancsak ennek a gyűlésnek eredményeképpen egy héttagú bizottság Bukarestbe utazik, hogy ott országos gyűlés keretében képviselje az ecetgyárosok érdekeit és mint előkészítő bizottság keressen kapcsolatot a már meglévő és Bukarestben székelő ecetgyáros szövetséggel, hogy ez a szövetség, mely eddig a regátban működött, kiterjessze kapcsolatait Erdélyre is és az ecetgyárosok egy erős tömörülését magába foglalja.

Az Uj Kelet híradása a legnagyobb érdeklődést váltotta ki szakmai körökben 180 ecetgyáros egyszintenciájáról van szó, nem beszélve arról, hogy ez a kérdés milyen közletről érinti a fogyasztó közönség legszélesebb rétegeit. Eppen ezért, helyt adunk az alábbi levélnek, mely azt bizonyítja, hogy az ecetgyárosok egy részét — talán egy jórészt — meglepetésként érte az új akció. A levél írója világosan megindokolja, hogy a készülő akcióval szemben miért viselkedik tartózkodással. Azért, — mondja a levél — mert a múltban is indult már hasonló akció és ez az az akció végződött, hogy az akció kezdeményezői gyáros társaik nevében is meggyeztek az ecetgyárosok vetélytársaival, az ecetsav gyárosokkal. Tisztázni kell tehát — mondja a levél — hogy a mostani akció mögött kik állanak és van-e garancia arra, hogy ez a sajnálatos eset nem fog újból megisméltódni.

Az Uj Kelet

Nagytek, Szerkesztőségének

Cluj

Csatoltam van szerencsém beküldeni egy „hozzászólást az ecetgyárosok e hó 8-án megtartandó gyűléséhez” és nagyon kérem a t. Szerkesztőségét — minthogy zsidó közérdekről és egyszintenciákról lévén szó — cikketem b. lapjuk legközelebbi számában közzétenni szíveskedjenek.

Hozzászólás az aug. hó 8-án Bukarestben rendezendő ecetgyárosok orsz. gyűléséhez

Olvassom az Uj Kelet napokban megjelent számában, hogy e hó 8-án Bukarestben az ecetgyárosok országos nagygyűlést tartanak, mely hivatalos lesz, hogy az ország összes ecetgyárosait egy szövetségbe tömörítse, hogy így szolidárisan könnyebben megvédezhessék közös érdekeiket. Nevezett cikk 7 kinevezett delegátusról is említést tesz. Ki választotta őket, hol és mikor? Erről senkinek semmi tudomása nincs. De ez most mellékes. Itt csak arra akarom a t. ecetgyáros urak figyelmét felhívni, hogy ezáltal résen legyünk és minél nagyobb számban jelenjünk meg a gyűlésen vagy akadályoztatásunk esetén képviseltessek magukat ott. Nem szabad megengednünk, mint eddig velünk történt, hogy egy pár ecetgyáros kolléga ur elég lelkiismeretlenül félrevezessen bennünket. Ezek az urak magukat az orsz. ecetgyárosok delegátusaként feltolva és kinevezve magukat; letelemből érdekeiket elárulták és hallgatási díjért legerősebb versenytársunk ágenseivé lettek és velünk konkuráltak.

Tudniillik ezeknek az úgynevezett „ecetgyárosoknak” nincs egy besavanyított üzemen levő kádjuk sem, nincs egy bányafektetésük. Az egész „ecetgyártó” üzemi ábról áll, hogy nagy garral behírdetnek egy „nagygyűlést” és azon megjelennek néhány „kolléga ur”, másnap megjelentetnek egy frázisokkal teli lapkomüniké s harmadnapra már profitalnak is. Versenytársak leülnek velük tárgyalni. Megkapják a koncot s bőlesen halgatnak s minket lelkiismeretlenül félrevezetve, mindnyájunkat a maguk

özö eszközökkel felhasználva, úzik lelkiismeretlen és inkollégiális üzelmeket.

De most ugyátszik újra baj van a sápkörül. Valószínűleg Versenytárs urék is felismerték az igazi helyzetet és Potemkin urék önzetlen szolgálataikat kellő értékre szállították le és valószínűleg már nem ijesztnek reájuk holmi kiltatásba helyezett „ecetsavgyár felállításával”, egyszerűen megvonták tőlük a koncot!

Hanem most felkérem és figyelmébe ajánlom minden komoly ecetgyáros kolléga urnak — saját érdekében —, hogy okvetlen jöjjenek el gyűlésünkre. Ne legyünk indolensek, amikor saját érdekünkön és egyszintenciánkról van szó. Egyesüljünk végre egy szövetség keretében, mert csak így, közös erővel tudjuk felvenni a harcot belső és külső ellenségünkkel, hogy érdekeinket kellően megvédezhessük. Törődjünk végre saját magunkkal is. És ne hagyjuk, hogy mások csunya eszközökkel kihasználjanak és lelkiismeretlenül becsapjanak. Hiszen saját érdekünkön van szó, tehát csak saját magunk

A Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank két betétese egy törvényszéki beadványban súlyosan megtámadta a bank kényszeregyezségét

A beadvány szerint a bank vagyoni helyzete jobb, mint ahogy a kimutatásban szerepelt

Cluj-Kolozsvár, augusztus 3. (Az Uj Kelet tud.) Ismeretes, hogy a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank kényzseregyezségét a betétesek egy csoportja megtámadta. Az elmúlt héten két beétes a kolozsvári törvényszékhez egy kérvényt adott be, amelyben a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank kényszeregyezségének megsemmisítését kérték. A kényszeregyezség megsemmisítését azzal az indoklással kérvényezték a betétesek, hogy a bank a gyoni állagáról szóló kimutatást meg tudják cáfolni. A törvényszék egyelőre abban a vonatkozásban tárgyalta az ügyet, hogy a bank és hitelezői között létrejött megállapodás anulálását el lehet-e rendelni egy egyszerű kérés alapján. A bank képviselői azt vitat-

kell kezünkbe vegyük sorsunk intézését. És ezáltal ajánlom a t. ágens „kolléga” uraknak, hogyha jelenleg is az eddigi helyzetük visszaállítására gondolnak, úgy most tévedni és nagyon csalódni fognak. És ilykép igazán kár a bukaresti fardtságért és költésért, mert szereplésüket már eljárták és nincs többé joguk, sem autoritásuk az összesség nevében beszélni és képviselőségben vezető szerepet betölteni.

Tényleg már jóideje volna végre, hogy az ecetgyárosok országos szövetségét létrehozzuk, hogy égető problémáinkat sürgősen megoldhassuk. Problémáink egyik sarkalatos pontja volna a magas kormányt felvilágosítani, hogy egy a kormány, mint az ország érdeke volna, hogy az országban levő cca 180 ecetgyár zavartalanul és konvencionálisan működhesen. Nem lehet érdeke az államnak a mammut nagypárt és trösztöt támogatni és ugyanakkor 180 kiségzisztenciát, csak kisiparszerűen foglalkozó ecetgyártókat agyonnyomni és a nagyiparnak kiszolgálni. És ezzel pár ezer család egyszintenciáját megsemmisíteni és az államot is az adózó alanyoktól megfosztani és a munkanélküliséget még jobban növelni.

Szövetségünk további programja még ez volna: béke befelé és béke kifelé. Ugyancsak nem zárkozhatunk el Versenytársunkkal; egy őszinte és becsületes, egy kölcsönösen kielégítő együttműködéstől sem. A fő elvünk legyen: szolidaritás és őszinte béke. Ha béke van, áldás is lesz.

Tehát még egyszer t. kolléga urak, okvetlen menjünk el mindnyájan a gyűlésre és csak végső esetben, akadályoztatásunk esetén, képviseltessek magunkat megbízható, lelkiismeretes kolléga urral és hozzuk már létre végre egyesült szövetségünket, mert csak így, szolidárisan lehet reményünk érdekünk teljes megvédése.

Kollégális üdvözléssel:
Egy ecetgyáros.

ROYAL-MOZGÓ MÜSORA

Ma, pénteken: Magyar rapszódia. A film csak most látható még, mert szept. 1-vel játssza engedélye visszavontott. Előadások: 3, 5, 7, 9 órákor, 3 órákor minden jegy 15 lej.

SELECT-MOZGÓ MÜSORA

Péntek 5, 7 és 9 órákor:

Szombat 5, 7 és 9 órákor:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:

Ave Caesar. Monumentális rendezésű hatalmas film, főszerepekben: Elissa Landi, Claudette Colbert, Frederic March, Charles Laughton.

AZ OPERA MÜSORA

Csütörtöktől: Dzsungelkirály. Nagyobb, mint a Tarzan. Főszerepekben: Buster Crabbe.

URANIA-MOZGÓ MÜSORA

Péntek 5, 7 és 9 órákor:

Emberi bestiák. Megrázó film, főszerepekben: Richard Arlen, Kathleen Burke.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírtakéreknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Csillárt és modern csőbutort készit Grünwald Jakab fémpipari üzeme Cluj, C. Decebal (Rudolf ut) 23.

Irodaszolgának, pénzbeszedőnek, vagy bármilyen kisegítő munkaerőnek ajánlkozom. Cim a kiadóban.

Egészseges, csinosan butorozott külön bejárato szoba kiadó. Széchenyi tér 7. II. Em. 4.

Egy könyvszekrény és íróasztal jutányosan eladó. Özv. Jámorné Erzsébet ut 8.

Szolid, árva zsidóleány gyermek mellé vidékre ajánlkozok, szerény fizetéssel. Cim a kiadóban.

Kelengyek készítése, függöny és ágyszerítő összeállítás, csipkebevarrás, párna montirozás, előrajzolás a legújabb minták szerint legszebben és legolcsóbban Fisch Böske kézimunkaszalonjában Str. Baritiu 16.

Sokan meggyőződtek már róla, hogy a legfőbb létező munkát készítjük a legjobb minőségű anyagból olcsó áron. Sieszen Ön is meggyőződni. Cipőkészítés, cipőjavítás, felsőrész készítés Ha egyszerű hozzánk jött, sohasem megy máshová. Speciál cipésműhely Cluj, Str. Londrei (Hosszu u.) 3.

A legizletesebb és legváltozatosabb vegetárius koszt a Schwartz Ignác vezetésével álló „Familia” kóser vegetárius étteremben kapható. Unió ucca 10., hátul az udvarban. Egy menü (leves, főzelék, tészta) 25 lej. Abonoma ebéd-vacsora 900 lej, csak ebéd 600 lej.

A „ZSIDÓ” MARX

Írta: Szabó Imre

A tartalomról: Rabbi Levy Marx családja — Marx Károly zsidó környezetében — Marx és a Rotschildok — Bauer és Marx zsidóvitéze.

A finom papírosra nyomott példányok

ára 30 lej

Az egyszerű kiadás ára:

15 lej

Megrendelhető bélyeg előzetes beklítése mellett is az Uj Kelet könyvtárában Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

SZÍNHÁZ-FILM

Szenzációs vendégláték a Szinkör Mozgóban

Salomo, a nyolcéves csodakántor és Zwi Halévi brünni kántor személyes fellépésével!

Kivételes érdekességű művészi esemény kedvéért szakítja meg a Szinkör Mozgó rövid nyári szünetét. Egy filmet mutat be, amelynek keretében fellép Salomo, a nyolcéves csodakántor és Zwi Halévi, a világhírű brünni kántor.

A film, amelynek keretében fellépnek: „Uj Élet Palesztinában”, zsidó tárgyú modern film, amely az első Palesztinában készült film és érdeke” meséje, lüktető eselekménye mellett kivételes érdekessége, hogy az épülő Palesztina városait és tájait mutatja be. Strammer és Rosenblatt felejthetetlen énekszámai kísérik a filmet.

Ennek a rendkívül érdekes filmnek keretében lépnek föl Salomo és Zwi Halévi. Salomo neve már a kolozsvári közönség előtt sem ismeretlen, mert erdélyi és regáti turnéin aratott sikereinek visszhangja ide is elhatolt. A sajtó legnagyobb elragadtatás hangján írt a csodakántorról, aki mindössze nyolcéves.

A másik szenzációja az előadásoknak Zwi Halévi fellépése, a brünni főkántoré, akit külön díeséni fölösleges is, hiszen közismerten egyike a világ legkiválóbb kántorainak.

A kivételesen érdekes műsört a Szinkör Mozgó szombaton este 9 órákor, vasárnap délután 5, 7 és 9 órákor és hétfőn délután 5, 7 és 9 órákor vetíti. Ajánlatos lesz az előadásokra pontosan érkezni, mert a máris megnyilvánuló nagy érdeklődés után valószínű, hogy a közönség valósággal meg fogja ostromolni a Szinkör Mozgó pénztárát.

— Hinc

apja lett.

Familienb

elvallalta

beli „kere

rochim ne

tett meg

denburgot

teletbeli

lődi keres

het szó.

küldött az

is ajándék

— Mac

jelentik: I

desen nag

ment férj

örömk el

néhány n

— A ne

terdamból

anyakirál

hercegnő,

ját. A lap

az anyaki

királyi eg

rálnét „

apostrofa

— Elle

kinestári

valutapoli

jelentik:

hivatal és

merültek

kintetében

vánságot

jegybanko

fokozott e

mögött fo

tan bárm

— Kis

Berlinből

Rote Fah

badságves

tott eljár

schaftskar

betiltották

bad állan

oldalj lap

tartamra.

nistáknál

letartozta

burgi rád

a sterilizá

rán a ném

sterilizál

ut és a l

tek, ame

gyorsáru

mi vállak

litani. Er

teherment

Lufthansa

teherzáll

a gyorsár

— Pata

gusztus 12

Szinháza

lozsváron

mondhatn

mint amil

gusztus 12

hatóan me

kedvelő ré

ban a kiv

nyörüségb

fenomenál

adásának

Nagy vilá

dain is k

Pataky K

kell Koloz

és megrag

nagy nag

elismerés

tással talá

mint amel

közönsége

za. A lap

hogy a na

gét megti

visszhang

lennünk t

ünneplő és

ni auguszt

Pataky K

tebb és leg

toirjából a

senyének

mény gazd

síteni Ind

seny pódiu

váló heged

énekes szá

szerepelni.

s a helyek

cert legma

és minden

lesznek, kő

HIREK

— **Hindenburg egy zsidó fiu keresztapja lett.** Berlinből jelentik: A Jüdisches Familienblatt közlése szerint Hindenburg elvállalta egy zsidó újszülött tiszteletbeli keresztapjává. Egy Michael Jerrochim nevű berlini zsidónak most született meg a nyolcadik gyermeke és Hindenburgot kérte fel, hogy a gyermek tiszteletbeli keresztapja legyen, miután valódi keresztapjáról zsidóknál nem lehet szó. Hindenburg üdvözlő táviratot küldött az apának és ezenkívül 20 márkát is ajándékozott neki.

— **Macdonald nagyapja lesz.** Londonból jelentik: Macdonald miniszterelnök rövidesen nagyapja lesz. Leánya, aki tavaly ment férjhez Mackinnon orvoshoz, anyai örömeik előtt áll. A gyermek megszületése néhány nap kérdése.

— **A nemzet „nagyanyja” 75 éves.** Amszterdamból jelentik: Emma németalföldi anyakirályné, született Waldeck-Fyrmont hercegnő, ma ünnepli 75-ik születésnapját. A lapok ünnepi cikkeiben méltatják az anyakirálynő jótékonyát és nemcsak királyi egyéniségét. Az egyik lap a királynét „a nemzet nagyanyja” névvel apostrofálja.

— **Ellentétek merültek fel az angol kincstári hivatal és a jegybank között valutapolitikai kérdésekben.** Londonból jelentik: Ugy hírlik, hogy a kincstári hivatal és a jegybank között ellentétek merültek fel valutapolitikai kérdések tekintetében. Politikai körökben azt a kívánságot juttatják kifejezésre, hogy a jegybankot helyezték a kincstári hivatal fokozott ellenőrzése alá. A harsogások mögött folyik s nem valószínű, hogy nyíltan bármilyen jele is kifejezésre jusszon.

— **Kis hírek Hitler Németországból.** Berlinből jelentik: Egy kommunistát a Rote Fahne terjesztéséért 10 hónapi szabadságvesztés büntetésre ítélték gyorsított eljárással. — Danzigban a Gewerkschaftskampf című lapot három hónapra betiltották. Egyidejűleg kitiltották a szabad állam területéről három bécsi baloldali lapot ugyancsak három hónapi időtartamra. — Ludwigschafben kommunistáknál házkutatások voltak. Számos letartóztatás történt. — Cáfólják a strassburgi rádióállomás azon híradását, hogy a sterilizálási törvény végrehajtása során a németországú egészséges zsidókat is sterilizálni akarnák. — A birodalmi vasút és a Lufthansa megállapodást kötöttek, amelynek rendelkezései szerint a gyorsforgalmat részben a légi forgalmi vállalat gépei útján fogják lebonyolítani. Erre a gyors és a személyvonatok tehermentesítése miatt szükség van. A Lufthansa már közelebből többmotoros teherszállító repülőgépeket fog beállítani a gyorsforgalmat ellátására.

— **Pataky Kálmán hangversenye augusztus 12-én, szombaton este a Magyar Színházban.** Evek óta nem zajlott le Kolozsváron olyan nagyszabású, bátran mondhatni világvárosi művészi esemény, mint amilyen lesz Pataky Kálmán augusztus 12-i ária és daletéje. Előrelátóan megmozdult Kolozsvár egész zene kedvelő rétege, hogy kivége részét abban a kivételes és nem mindennapi gyönyörűségben, amelyet Pataky Kálmán fenomenális hangjának szépsége és előadásának csodálatos kulturája nyújt. Nagy világvárosok pódiumain és színpadain is kivételes esemény számba megy Pataky Kálmán fellépése, annál inkább kell Kolozsvár közönségének honorálnia és megragadnia azt az alkalmat, hogy a nagy magyar operaénekes azzal a hódoló elismeréssel és tömeges szeretetnyilvánítással találkozzék szülőföldjén, Erdélyben mint amelynek jeleivel a világvárosok közönsége évek óta fokozottan elhalmozta. A lapoknak már az az első híradása, hogy a nagy művész Kolozsvár közönségét megtisztelti fellépésével, páratlan visszhangot keltett. Nem kell jósknak lennünk tehát ahhoz, hogy zsufoolt ház ünneplő és tüntető szeretete fogja fogadni augusztus 12-i estélyén Kolozsváron Pataky Kálmánt. A művész legkedveltebb és leghatásosabb dal- és opera-reper toirjából állítja össze kolozsvári hangversenyének műsorát. A hangverseny esemény gazdagságát méltóan fogja kiegészíteni Indig Alfréd, a külföldi hangverseny pódiumoknak szintén kedvelt és kiváló hegedűművésze, aki a nagy operaénekes számai között fog két számmal szerepelni. A hangverseny teljes műsorát s a helyek árait, amelyek dacára a koncert legmagasabb színvonalának, olcsók és minden réteg számára megközelíthetők lesznek, közelebből fogjuk közölni.

— **Lázadás a barcelonai fegyházbán.** Barcelonából jelentik: A barcelonai fegyházbán súlyos zendülés tört ki. A fegyházvezetés intézkedésére egy nyolc évre ítélt olasz rabot át akartak szállítani egy másik börtönbe. A rabok zendülésre használtak fel ezt, az alkalmat és celláikban adott jelre összetörték a székeket és asztalokat, majd az ajtókat ostromolták meg. A rabok egy börtönőrt súlyosan megsebesítettek. A rend csak akkor állott ismét helyre, amikor a fegyházvezetés tóság által erősítésül kért katonaság megérkezett.

— **Eljegyzés.** Jakobovits Böskét, Jakobovits Izidor lupéni textilkereskedő leányát eljegyezte Grossmann Géza Alunis. Minden külön értesítés helyett.

— **A clujzi zsidóiparosok aggmenházi hölgybizottsága hatványozott erővel fogott hozzá a nemes missziót teljesítő intézetük javára való intenzív munkálkodáshoz.** Így folyó hó 6-án, vasárnap este 9 órai kezdettel a Gardin de Paris v. Zajzon kerthelyiségben, Monostori ut 30 sz. alatt rendez egy nagyszabású fagyalt estélyt. Ezen estély fontosságát szükség-telen külön esetelni, csupán arra kérjük Cluj város zsidó társadalmát, hogy minél nagyobb számban szíveskedjenek megjelenni.

A Hölgybizottság.

Jövő héten
LUDWIG SATZ hangosfilmje.

— **Kondíció tréning a sporttelepen.** Testező és felfrissítő tornatanfolyamot tart Gyémánt tréner a sporttelepen különböző sportágak bevonásával magántanítványok részére. Jelentkezni lehet: Kedd, csütörtök, szombat reggel 6-tól 9-ig a Haggibbor öltözőjében.

— **Tajfun söpört végig egy japán szigetén.** Londonból jelentik: A Japánhoz tartozó Riu-Kiu szigetesoprotot tajfun söpörte végig. A károk igen jelentősek. Az első jelentések szerint husz személy vesztette életét a szélrohamok által romba döntött épületek romjai alatt.

— **Élethe lép a magyar-török kereskedelmi szerződés.** Ankorából jelentik: Augusztus 15-én életbe fog lépni az aláírt magyar-török kereskedelmi szerződés, amely az árukiegymelés elvén épült fel teljes egyensúlyban van. Magyarország át fog venni 2500 vagon kőszent és 25 vagon szárított gyümölcsöt és dohányt.

— **Franciaország továbbra is Romániából, Oroszországból, Skandináviából importálja a puhafát.** Bécsből jelentik: Franciaország továbbra is az olcsóbb oroszországi, finnországi, romániai és skandináviai puhafát fogja importálni. Az osztrák-francia kompenzációs terv, amely ausztriai fának franciaországi nyersanyag ellenében történő eséréjét biztosította volna, meghiúsultnak tekinthető.

— **A belga parlament hozzájárult az osztrák kölesön belgiumi transzákn kibocsátáshoz.** Brüsszelből jelentik: A belga kamara bizottsága hozzájárulását adta az osztrák kölesön belgiumi transzákn kibocsátására vonatkozó kormány-előterjesztéshez.

— **Csehországban három náci polgármestert felfüggesztettek állásuktól.** Prágából jelentik: A Szudetákban három nemzeti szocialista polgármestert felfüggesztettek állásuktól. Továbbá elmozdításként várható más szudeta-német városok bann.

— **Szára emelkedett az amerikai hóguta-halálozások száma.** Newyorkból jelentik: Az amerikai keleti és középkéleti államokban az utóbbi napokban a hóguta halálozások száma száza emelkedett.

— **Az osztrák pénzügyek leszállították üzletfeleikkel szemben a kamatlábat.** Bécsből jelentik: A pénzügyek a kormány iniciatívájára elhatározták, hogy iparos és kereskedő üzletfeleikkel szemben tartozásaik utáni kamatlábat 2 és fél százalékkal 9 és fél százalékra csökkentik.

— **Visszaérkezett Varsóba Skarczinszky kapitány, aki kis repülőgépen átrepült az Atlanti óceán.** Varsóból jelentik: Skarczinszky kapitány, aki kis repülőgépen átrepült az Atlanti óceánt, visszaérkezett a lengyel fővárosba. A pilóta fogadásánál nagy tömeg kíváncsi volt jelen.

LUDWIG SATZ-film
100 százalékban jiddisül beszél.

— **Fabinyi magyar kereskedelmi miniszter elutazott Rómába.** Budapestből jelentik: Fabinyi magyar kereskedelmi miniszter elutazott az olasz fővárosba, hogy lefolytassa a Gömbös miniszterelnök által megkezdett gazdasági vonatkozású tárgyalásokat olasz illetékes ténnyel.

— **KKASE nyári táncmulatsága.** Városunk agilis sportegyesülete, a KKASE szokásához híven az idén is megrendezi nyári táncmulatságát a volt Zajzon kertben augusztus 5-én szombaton este. Mivel a rendezőség elsőrangú zenéről és olcsó vendégdíj árakról gondoskodott, úgy szintén az olcsó belépőjegyre való tekintettel bizonyosan jól fog mutatni az ifjuság.

— **Theodore Dreiser: Amerikai tragédia.** A szerelem és pénzszóvár amerikai ifjuság tragédiája. A legnagyobb mélységeket tárja fel, amelyek a háború utáni fiatal nemzedék előtt nyílnak meg: a szörnyű lelki harc, amelyet a testet-leiket megáldozó szegénység és a gondatlanságot jelentő gazdagság nap-nap után való összehasonlítása jelent. A három kötet ára film papírosan nyoma füzve 234 lej kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg előzetes beiktatása mellett vagy utánvétellel.

NAPRÓL NAPRA

Novemberre Amerika—Európa ökölvívó mérkőzéseket terveznek Párizsban. A csapatot a nemzetek válogatott meccseinek eredménye alapján fogják összeállítani s Amerikába küldeni. Ha a mérkőzés netalán a jövő évre elmaradna, a helyzet könnyebb lesz, mert akkor az Európa-bajnokságok első helyezettjei utaznának ki az Amerika—Európa mérkőzésre. Valószínű, hogy a válogatott európai csapat zömét német és olasz boxolók fogják kitenni.

— **Josephine Baker Párizsban jótékony célra fellepett egy cirkuszban 150 vadállattal.** A közönség tódult a négersztár különös produkciójához.

— **A budapesti színházgatók és a színészek még nem egyeztek meg a kollektív szerződésben.** A színészek legalább kilenc hónapos szerződéskötést igényelnek.

— **Salzburgban augusztus 17-én az ünnepi játékok során a Faust kerül előadásra.** A Walpurgis-éjszaka jelenetben régi jávai hangszerek fognak megszólalni.

— **A Jeritza-film bécsi műtermi felvételei befejeződtek,** most az Operaházban folytatják a film forgatását. Az énekesnő előbb németül, majd olaszul énekel az Aidából. A film angol verzióját az angliai Elstreeben fogják felvenni.

A LUDWIG SATZ-film
zsidó produkció.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, augusztus 4.

Bukarest, 17: Jazz, 19:20: Előadás. — 19:40: Leoncavallo: Bajazzók és Mascagni: Parasztszűcslet c. operája.

Budapest, 6:45: Torna, Utána grammofon, 9:45: Hírek, 10: Felolvasás, Közben grammofon, Tauber Richard lemezek. — 12:05: Helyszíni köv. Gödöllőről, 12:45: Hírek, pontos időjelzés, időjárás, 1:15: Énekkarok, 2:45: Hírek, 3: Üzenet a cserkészszaborból, 4: Ifjusági előadás, — 5: Szalonzene, 6:10: Somogyi Nusi és Rátkay Márton vidám estje, 7: Katonazene, 8:15: Pontos időjelzés, időjárás, hírek, 8:30: Grammfon, 9:45: Cigányzene, 10:45: Trió.

Bécs, 22:15: Esti hangv. Berlin, 19: Átvitel Bayreuthból, Beethoven: IX. szimfóniája. Vezényel: Strauss Richard.

Breslau, 20:20: Népdalok. Frankfurt, 22:45: Népies dalok. Heilsberg, 21:30: Zenekari hangv. Lippse, 20:20: Hangjáték. Varsó, 20: Szimf. hangv. Milánó, 18: Grammfon, Róma, 21:15: Verdi műveiből. Prága, 20:30: Rádiózene, Kassa, 14:50: Grammfon. Brinn, 19:10: Gitárene. Stockholm, 17:45: Gr. 19: Jugoszláv dalok. Belgrad, 19: Népdalok.

Szombat, augusztus 5.

Bukarest, 17: Könnű zene, 19:40: Szabadgyetem, 20: Könnű zene, Közben 20:40: Előadás, 21:45: Hírek.

Budapest, 6:45: Torna, Utána grammofon, 9:45: Hírek, Közben grammofon. — 10: Felolvasás, Közben grammofon. — 12:05: Szalonzene, hangv. 1:15: Pontos időjelzés, időjárás, 1:30: Ének zongorakísérettel, 2:45: Hírek, 3: Üzenet a cserkészszaborból, 4: Meseóra, 4:45: Pontos időjelzés, időjárás, 5: Előadás, 5:30: Hangv. 6:10: A rádió a rádióról, előadás, 6:30: Grammfon, 7:30: Móra Ferenc vidám csevegése, 8: Tábori tűz, helyszíni köv. a cserkészszaborból, 8:45: Pontos időjelzés, időjárás, 9: Cigányzene, dalok, 10: Szórakoztató zene, Szünetben időjárás, 11:30: Üzenetek a cserkészszaborból.

Bécs, 22:20: Esti hangv. Berlin, 16: Szórakoztató zene. Lippse, 14:10: Grammfon, Varsó, 21:30: Chopin műveiből, Milánó, 17:40: Grammfon, Róma, 20:45: Katonazene, Prága, 19:10: Fuvószene, Svájc Romand Adó, 22:15: Bécsi zene, Svájc Aleman Adó, 22: Tánczene.

Felhívjuk a kereskedők és fogyasztók figyelmét arra,

hogy őrizkedjenek összetéveszténi a Haifából importált kitűnő „SHEMEN-MENORAH”-szappant más gyártmányu utánzattal, amely a „KASHER” felírást is utánozza.

A valódi SHEMEN-szappan felülmulhatatlan minőségét lehetetlen utánozni, minthogy e szappan a haifai SHEMEN-gyár speciális receptje szerint kizárólag növényi olajokból készült.

A fogyasztók ügyeljenek a vásárlásánál és kérjenek kizárólag „SHEMEN-MENORAH”-szappant, amelynek Romániában is bejegyzett védjegye a következő:

Kérjük a fogyasztókat, hogy közöljék velünk ama kereskedő nevét, aki ha „SHEMEN-MENORAH”-szappant kérnek, utánzatot akar helyette kiszolgáltatni, hogy tisztességtelen verseny miatt ellene az eljárást megindíthassuk.

Ageco R.T.

A haifai SHEMEN-szappan vezérképvelete

UJ KELET *Legújabb hírek*

Mi is történt tulajdonképpen a numerusz klauzus körűl Konstancában?

A Calendarul válaszol a miniszterelnökség cáfoló kommunikéjére

Bucuresti-Bukarest, augusztus 3. (Az Uj Kelet tud.) A romániai numerusz klauzus kérdése váratlan és brutális aktualitást nyert azokkal a cikkekkkel, amelyek a Calendarul hasábjain láttak néhány nappal ezelőtt az antiszemita diákszervezetek teherghíói táborozásával kapcsolatosan napvilágot. Mint ismeretes, a tábor ünnepélyes megnyitását résztvevő Vaida Sándor miniszterelnök és Tilea Viorel miniszterelnökségi alminiszter, üdvözölték a táborozó diákokat. Ez alkalommal a Calendarul szerint a miniszterelnök és Tilea dr. meghallgatták a diákoknak a numerusz klauzusra vonatkozó követeléseit és kiltatásba helyezték, hogy ezek a követelések teljesítve lesznek.

Válaszképpen a Calendarul cikkeire, a miniszterelnökség tegnap délután hivatalos kommunikéjé tette közzé, amely kategorikusan cáfolta, mintha Vaida és Tilea titkos tanácskozára ültek volna össze a diákegyesületekkel. Ezenfelül megerősítette a kommuniké a numerusz klauzusra vonatkozólag tett kijelentéseket, azzal a kiegészítéssel, hogy a kormány általában kívánja az intellektuális pályákra igyekvők számát megszorítani, anélkül, hogy különbséget tenne közöttük.

A Calendarul ma délutáni számában visszatér erre a kommunikére és feltűnően éles, prepotens hangon száll vitába Vaidával és Tileával. A lap szóról-szóra ezeket írja:

„Állításaink érintetlenek maradtak. Hogy bebizonyítsuk, mennyire nem köhögtek voltak híradásaink, kijelentjük, hogy

vállaljuk a felelősséget az igazságszolgáltatás és bármilyen más fórum előtt azoknak valódiságáért.

Igenis, tartottak tanácskozást Konstancában, amely titkos volt és amelynek antiszemita jellege volt. A tanácskozás a Tilea-villában folyt le. Vaida Sándor jelenlétében és több mint három órát tartott. Jelen voltak Stefan Campineanu, az országos diákszövetség elnöke, valamint Gebrielescu a jasi, Plamada a csernovici, Stanciu a temesvári, Buia a kolozsvári, Marascu a kisenevi és Coman a nagyszebeni diákszervezetek képviselői. A tanácskozáson szó volt mindenekelőtt is a diákság gazdasági és szervezeti kérdéseiről. Gondozóintézetek, kaszinók, szövetkezetek létesítéséről tárgyaltak, majd szóba került a diákszervezetek jogi személyiségének elismerése és törvényesítése. Ezután a nacionalista politika kérdése került szőnyegre.

Itt Vaida és Tilea megfogadták a diákoknak, hogy bevezetik a numerusz klauzust az egyetemekre és az iskolákba, a numerusz aulust pedig a hadseregbe és a bírói karba.

A diákok numerusz nullust kértek a kisebbségi tisztviselőkkel szemben postánál, vasutnál, sziguranacsnál és a rendőrségnél, mire azt a választ kapták, hogy ez már nehezebb kérdés. Továbbiakban a diákok kérték a numerusz klauzus bevezetését a szabadpályákra. Erre azt a választ kapták, hogy ez csak a közvélemény megfelelő előkészítése után lehetséges.

Ismételten kijelentjük, hogy ami a fentebb foglaltak valódiságát illeti, teljes mértékben vállaljuk a felelősséget.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

A Calendarul nacionalista irányt képvisel. Mégis le kellett lepleznünk a Konstancában történteket, mert közönséges politikai manőver készül ellenünk.

Biztatják őket, hogy harcoljanak nacionalista követeléseikért, hogy azután vérbe fojtsák és börtönbe zárják őket.

Ez pedig egészen türhetetlen valami.

Tilea és Vaida urak nacionalisták lettek? Nagyon helyes? De akkor kormányzói aktusaikat is idomsíták ehhez a fel fogáshoz. A miniszterelnökségi kommunikével Vaida és Tilea nem bennünket, hanem önmagukat cáfolják meg a diákok előtt, akiket félrevezettek.

Eddig a Calendarul cikke. A numerusz klauzus körűl polémiának az egész bukaresti sajtó és ezentúl az egész ország közvéleménye felfigyelt. Az a körülmény, amely egy pillanatig sem tartotta lehetőségesnek azt, hogy egy demokratikus párt kormányzása alatt a numerusz klauzus bevezetésének eshetősége is kinőjjön a pronaszizozott antiszemita szervezetek követeléseinek kereteiből.

Nyilatkozik a rendőrség a kommunista letartóztatások ügyében

Szabadon bocsájtották dr. Kohn Hillel. Helyben hagyta a tábla a kommunizmussal vádolt Nagy József törvényszéki ítéletét

Cluj-Kolozsvár, augusztus 3. (Az Uj Kelet tud.) Megírta az Uj Kelet, hogy az egy marosmegyei nyaralóhelyen időző dr. Kohn Hillel a kolozsvári rendőrség utasítására letartóztatott és Kolozsvárra szállították. A kolozsvári rendőrség még a tegnapi nap folyamán szabadonbocsátotta dr. Kohn Hillelét.

A letartóztatás és az utólagos szabadon bocsátás ügyében, a rendőrségen a következőket mondták. Dr. Kohn Hillel ellen, akit mint ismeretes a kolozsvári törvényszék, kommunista propaganda miatt hathónapi börtönre ítélt, azért küldtünk elfogatási parancsot, mert ugy értesültünk, hogy nincs bejelentett lakása Kolozsváron. A törvény viszont ugy intézkedik, hogy az ítélet jogerőre való emelkedésig is, csak azok maradhatnak szabadon, akiknek bejelentett lakásuk van.

Miután dr. Kohn Hillel igazolta, hogy bejelentett lakása van, azonnal intézked-

tünk szabadon bocsátása érdekében.

Téves az a hír, hogy a letartóztatott és Temesvárra toloncolt Gruber dr. és társainak letartóztatása, a kolozsvári rendőrség utasítására történt volna. Az igazság az, hogy a Temesvárott letartóztatott kommunista futárnónél olyan bizonyítékokat találtak, melyek arra megállapításra engedtek következtetni, hogy a kommunista kémügyben több kolozsvári egyén is tevékeny részt vett. Eme bizonyítékok alapján a temesvári rendőrség átírt a kolozsvári rendőrségnek, hogy tartóztassák le és toloncolják Temesvárra dr. Grubert és társait.

Itt említjük még meg, hogy a kolozsvári tábla második szekciója ma tárgyalta Nagy József kommunizmusért elítélt munkás fellebbezését és ítéletében helyben hagyta a törvényszék ítéletét, mely nyolchavi büntetéssel sújtja a kommunista fiatalembert. Az ítélet jogerős.

„Adolf Hitler különös megbecsüléssel adózik az erdélyi szászoknak“

Egy nagyszebeni nemzeti szocialista gyűlés és annak érdekes visszhangja

Sibiu-Nagyszeben, augusztus 3. A Thalia-teremben tegnap este gyűlést tartott a romániai német nemzeti szocialista párt. A gyűlésen megjelent von Schullenberg báró, Németország bukaresti nagykövete, dr. Fricke, a németországi nemzeti szocialisták kiküldöttje és több más külföldi futár, akik hitlerista propagandát csinálnak a német falvakban. Résztvett ezenkívül igen sok szász állami, megyei és községi tisztviselő, valamint szebeni és környékbeli szász kereskedők és iparosok. A gyűlést Theil nyitotta meg és átadta a szót dr. Otto Jickeli szász hitleristának, aki röviddel ezelőtt tért vissza Németországból. Jickeli mindezek előtt is élesen támadta Brandisch Rudolfot s ennek a háboruban tanusított magatartását, majd támadta azon szász papokat és jegyzőket, akik a szász parasztpártot támogatva, meg-

rik a szász szolidaritást.

— Intézkedni fogok — mondotta Jickeli —, hogy a szász papok ne politikáljanak többé. Hitler politikája Kelet felé irányul, a romániai szászok a germanizmus keleti előőrsei, akikre itt nagy misszió teljesítése vár. Minden szász gondolatban Németország mellett kell, hogy legyen és támogatnia kell igazi hazáját. Az erdélyi szászok az elsők között tették magukévá a hitlerizmust. A kancellár ezért nagyra is becsüli őket. Audiencián voltam Hitlernél, aki elfogadta jelentésemet és biztosított arról, hogy támogatni fogja a szászokat.

Jickeli ezután támadta Franciaországot, amely megakadályozta, hogy Románia szorosabb kapcsolatot létesítsen Németországgal. Franciaországnak viszont nincs szüksége román gabonára, mert Argentínából vásárol. A szászok egyetlen

utja a hitlerizmus lehet, egyetlen vezetője Adolf Hitler, a német boradalom kancellárja.

A beszéd elhangzása után a jelenlevők állva elénekelték Horst Wessel indulóját. A gyűlés Bukarestben élénk visszhangra talált. A bukaresti sajtó a Calendarul hírére egyöntetűen állást foglal Jickeli merész kijelentései ellen és különösen tartja, hogy egy külföldi követ is résztvevett az ülésen. Különösnek és megengedhetetlennek tartják továbbá egy román állampolgár a német kormányt tegyen jelentést az itteni állapotokról. A gyűlésnek előreláthatólag még következményei lesznek.

Elájult egyik vádlott a grivicai munkáspert mai tárgyalásán

Bucuresti-Bukarest, augusztus 3. (Az Uj Kelet tud.) A grivicai per mai tárgyalásán Petrescu műhelymunkást, a vád egyik tanusját hallgatták ki és ez elmondta, hogy a sztrájk kitörésének napján egy munkáscsoport erővel távolította el a műhelyből, ahol dolgozni akart. Megpróbálta elhagyni a műhely területét, de a munkások ebben megakadályozták. Ő nem járult hozzá az üzemi tanács alakításához sem, amelynek egyedüli dolga az volt, hogy tüntetéseket és sztrájkokat készítsen elő. Az üzemi tanács 14-én ülést tartott, melyen elhatározta, hogy másnapra napra proklamálja a sztrájkot. Hotineanu ügyész: Ezért tartóztattuk le a tanács tagjait.

Tanu: A műhelymunkások mozgalmam nem professzionális jellegű volt. Külső kéz provokálta a mozgalmat. Bágotoi nagy beszédben hívta fel a munkásokat, hogy szálljanak szembe a hatóságokkal.

Tárgyalás közben Serpnic vádlott rosszul lesz és eszméletét veszti. Hívják a mentőket és a tárgyalást felfüggesztik rövid időre, majd folytatják Petrescu kihallgatását. A védők leszögezni kívánják, hogy a tanu ki van tanítva. A vasuti műhelyben is a besugó szerepét játszotta.

Mihály vajda a gödöllői táborban

Bucuresti-Bukarest, augusztus 3. Az egyik délutáni lap értesülése szerint Mihály vajda inkognitóban meglátogatni készül a gödöllői jamboreet.

Felhőszakadás Bukarestben

Bucuresti-Bukarest, augusztus 3. Ma délelőtt egy órakor a fővárosban hatalmas felhőszakadás volt, amely nagy áradásokat idézett elő. A külvárosokban a víz elöntötte az utcákat és megtöltötte a pincéket. Néhány belvárosi ucca is erre a sorsra került. A tüzoltók egész délután dolgoztak a pincék kiürítésén.

A lengyelek lezárták a határt a román áruforgalom előtt

Bucuresti-Bukarest, augusztus 3. Mialatt a kormány tárgyalásokat folytat a lengyel-román kereskedelmi kapcsolatok fokozása érdekében, augusztus elsejével a lengyel-román határt teljesen lezárták az áruforgalom elől, egy a lengyel és román államvasutak között felmerült nézeteltérések miatt. A csernovici kereskedelmi kamara táviratilag kérte a kormány közbelépését, rámutatva arra, hogy a határárlat érzékeny veszteségeket okoz a román exportöröknek.

Global a molyokat és a molyok petéit!

Képviselet és raktár: „PHARMAG“ Drogéria engros, Brasov.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 9-77.

Taxa postală în n. No. 224.713-

da Baron L. Telefon: 9-7. Havonta 110, évre 600, egy földre: Havo felévre 6, egy detések díjsz KELET" az zsidóság egy keink utánu rás megjelölé

Keiminális

Nagy krimis terséget.

A porosz k nek sok minde Miért ne tar re és kegyelm szabályoznak.

Kerlj (ist da ügyminiszterne koncepció, am lása szerint, ho gyen igazai büi bünsöskölnel, nem történt.

kegyelmezés k ben tartozik ez be. Az ügyész kereszt expone Kell mondja a való félelem m

A fegyház és b különbség; en gyobb „ütéző“ német büntető.

Ok érték ezt mit csinálnak.

A jog és ha ne sirjanak ne tak hatajómra.

Azért mert a nözésből nem a meghagynák a kor a velük a megsokasodnán

A végén aztá vagy fegyházba ség. Hagyják e nálának.

Nem hiába k

Tulvilág

Korunk egyik tartozik az is, nyok legmodera tatói ma már t kétségbe egy tu

Anglia legnag mésztudósa, s veri s nemrég t

mányos érvekke világi élet lehet formailag más i hasonlatos hozz

A természetü eddig dogmatiká ben a teológiáva tetben inkább i lási elképzelése

dásba venni. Az emberiség tulvilág álmát.

Azok is akik világi élet lehet nosztalgiait ére iránt.

A kérdés csak földi életünk a szenvedésével é mese arra, hogy tovább folytatód

A szenvedő r bizonynál nem b a tulvilági élet.

Az emberiség mára a tulvilági kor lehet majd t tet is életre érd érezni.

Addig a tudós nem a tulvilági tetüket és vizsgá arra: hogyan leh ná átalakítani, e belü menyeknek mint egy tényleg

Stilizáció

A sterilizációs dern társadalmu A humanizmu nézet állandóan védelem apostol ak.

Az, hogy a tá gyöngelméjü, v